DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XV. ÉVFOLYAM, 244. SZÁM. Debrecen, 1938 október 28 péntek ÁRA: 12 FILLÉR.

A magyar kormány utolsó válasza a cseh jegyzékre

A döntőbirák hatáskörе csupán a vitás területekre terjedhet

A nemvitás magyarlakta területek azonnali átadását kivánjuk

Az önrendelkezési jogot nem lehet megtagadni azoktól a kisebbségektől, melyek ezzel a joggal élni kivánnak

Bródy volt ruszin miniszterelnököt a csehek letartóztatták, mert népszavazást inditványozott a prágai miniszтertanácson

Budapest, okt. 27. A magyar kormány jegyzéke, amelyet Wettstein János magyar követ csütörtök délután 6 órakor adott át Chwalkowski csehszlovák külügyminiszternek, a következőképpen szól:

A m. kir. kormány sajnálja — hangzik a jegyzék —, hogy a csehszlovák köztársaság kormánya teljes hallgatással mellőzi a magyar kormány által javaslatba hozott népszavazások kérdését. A csehszlovák köztársaság kormányának ez a hallgatása annál is inkább meglepte a magyar kormányt, mert javaslata teljesen megfelelt a müncheni megállapodás szellemének, amelytől a csehszlovák köztársaság kormánya eddigi tárgyalásaiban vezettette magát. A köztársaság kormánya jegyzékében azt állitja, hogy a jelenlegi tárgyalások csakis a magyar kisebbségek kérdéseire vonatkozhatnak, minthogy az 1938. évi szept. 29-i müncheni megállapodáshoz tartozó jegyzőkönyv 1. és 2. pontja csak a lengyel és magyar kisebbségekről tesz emlitést. Ha igaz is, hogy ezek a megállapodások szövegük szerint csak a németekről, lengyelekről s magyarokról tesznek emlitést, mindamellett nem vitatható, hogy az emlitett megállapodások a csehszlovák köztársaság ujjáépitésének alapjaként a népek önrendelkezési jogát fektetik le. Ebből következik, hogy azt a jogot, hogy önmagukról népszavazás utján döntsenek, nem lehet megtagadni azoktól a kisebbségektől, amelyek ezzel a joggal élni kivánnak.

Sajnálatosnak tartván a köztársaság kormányának ellenkező szempontját, a magyar kormány kénytelen álláspontját fenntartani.

A csehszlovák kormány hivatkozott jegyzékében — folytatta a magyar kormány átadott jegyzéke — kijelenti, hogy kész elfogadni Németországnak és Olaszországnak döntőbiráskodását, ami a magyar kormány szerint magában foglalja a kötelezettséget, hogy magát az emlitett hatalmak határozatának eleve alávesse. Természetes, hogy a döntőbiráknak a hatásköre csupán a vitás területekre terjed ki s nem azokra a területekre, amelyekre nézve a két kormány között már megegyezés van és amelyeknek elfoglalása már az okt. 24-i jegyzékben javasoltatott. A döntőbiróság összeállitását és müködésének mozzanatait a magyar kormány nézete szerint az érdekelt nagyhatalmakra kellene bizni.

Ami azt a javaslatot illeti, hogy a döntőbirósági határozatnak kellene megállapitania az átadandó területeknek a csehszlovák csapatok és hatóságok által való kiürítésére és a magyar csapatok és hatóságok által való elfoglalására vonatkozó módozatokat s határidőket, a magyar kormány nézete szerint ez a javaslat csupán a vitás területekre vonatkozhatik. Ebből az okból a magyar kormány kész elfogadni a magyar és csehszlovák szakértők közötti közvetlen és azonnali megbeszélésekre irányuló javaslatot a célból, hogy a szükséges intézkedések végrehajtása előkészittessék és gyorsittassék.

Evégből a prágai katonai attasé közvetlen érintkezésbe lép az illetékes csehszlovák katonai hatóságokkal.

A m. kir. kormány megelégedéssel vesz tudomást arról, hogy a csehszlovák kormány át van hatva attól a benső kivánságtól, hogy őszinte, gyors és teljes megoldás éressék el. A magyar kormány emlékezetébe idézi a csehszlovák köztársaság kormányának, hogy a két állam közötti területi kérdés lehető leggyorsabb megoldásának a tárgyalások kezdetétől mindig a legnagyobb fontosságot tulajdonitotta és hogy minden felelősséget elháritott magától azoknak a következményeknek tekintetében, amelyek a tárgyalásoknak az elnyujtásából származhatnak, — fejezi be a Prágában tegnap átnyujtott magyar jegyzék.

Friss fej és láb szombattól már kapható a **Vidoni szalámigyár** Monti uccai üzletében.

A tényeken és igazságon alapszik a magyar jegyzék

Mint a közlöttekből olvasható, a magyar kormány Prágában átnyujtott jegyzéke először is a magyar kormány csodálkozását és meglepetését fejezi ki a cseh kormánynak a népszavazás kérdésében tanusitott magatartása miatt. **Ezt a csodálkozást és meglepetést indokolja, hogy a csehek a németekkel s lengyelekkel folytatott tárgyalásaik során eddig megiehetősen szem előtt tartották a müncheni megegyezés alapelveit.**

Ugy látszik, hogy a magyar kérdésben szándékosan akarnak taktikázni.

Ez ellen lép fel a magyar kormány a jegyzék első mondataiban. A jegyzék további folyamán a magyar kormány megdönthetetlen érvekkel mutatja ki, hogy a müncheni megállapodások alapján, amely Csehszlovákia ujjáépitésének alapjaként **a népek önrendelkezési jogát állaiptotta meg, nem lehet megtagadni a csehszlovák uralom alatt álló területeken élő nemzetiségektől**

azt a természetes jogot, hogy önmagukról akaratuk nyilvánitásával népszavazás utján döntsenek. De különösen nem lehet figyelmen kivül hagyni az önrendelkezés gyakorlásának ezt a jogát a ruszin ép esetében, tekintetbe véve különösen a legutolsó napok fejleményeit. A legutolsó napok azt mutatják, hogy Ruszinszkóban rendellenes dolgok történnek.

Ugylátszik, Prága nem riad vissza attól sem, hogy valóságos államesinyt hajtson végre a ruszin földön,

a kormány vezetésében és ezzel a beavatkozásával erőszakosan befolyásolja a ruszinszkói események szabad fejlődését.

A magyar kormány ebben az ügyben kertelés nélkül fenntartja azt az álláspontot, amelyet kezdettől fogva elfoglalt.

A döntőbiráskodás kérdésében a magyar és csehszlovák kormány

egyetért Olaszország és Németország szerepe tekintetében.

Természetesen a nagyhatalmakra tartozik a döntőbiróság összeállításának és módszereinek meghatározása. A magyar álláspont leszögezi, hogy

Lengyelországot, mint érdekelt nagyhatalmat, ebbe a döntőbiráskodásba okvetlenül be kell vonni.

A válaszjegyzék további részében annak a természetes felfogásnak ad kifejezést, hogy ahol a területi kérdésekben a magyar és csehszlovák kormány között

nincs eltérés, ott a döntőbiráskodás felesleges.

A döntőbiráskodás csak vitás területen lehet. Ebből következik, hogy a területátadás módozatainak döntőbirósági megállapítása szintén csak a vitás területekre vonatkozhatik. Ennek megfelelően a magyar kormány kész elfogadni azt a javaslatot, hogy *az evégből szükséges intézkedések előkészületeinek meggyorsitása céljából a magyar és cseh katonai szakértők azonnal megbeszélést kezdjenek és*

e megbeszélésekre Solymossy Ulászló vezérkari alezredes, prágai katonai attasét már ki is jelölte.

A magyar kormány válaszjegyzékében befejezésképpen leszögezi, hogy maga a csehszlovák kormány is a kérdés őszinte, gyors és teljes megoldását kívánja. Reméljük, hogy ezen az őszinte és gyors megoldáson Prága ugyanazt érti, amit mi. A magyar kormány végül

ünnepélyes komolysággal felhívja a cseh kormány figyelmét a tárgyalások legsürgősebb lebonyolitására

s az elhúzódásból eredő esetleges következményekért a csehszlovák kormányra hárítja a felelősséget.

Az elszakitott magyarság mai súlyos és komoly helyzetében különös fontossága és jelentősége van ennek a felhívásnak.

Prága érthetetlen, célnélküli és a helyzet kellő fel nem ismeréséből eredő taktikája volt eddig is a késedelem okozója.

A kormány válaszjegyzéke tehát mintegy *intelem a cseh kormányhoz, hogy térjen jobb belátásra.* Ha Csehszlovákiában derengeni kezd a végrehajtás súlyos felelősségérzete, akkor remélhető, hogy haladéktalanul megteszik a szükséges intézkedéseket és lépéseket. *Minden további huzavona nemcsak a jelenben idézhet elő súlyos következményeket, hanem megakadályozza a jövő kedvező kialakulását, amely pedig szükséges, hogy a jövőben szükségessé váljék.*

Miniszterianács

Budapest, október 27. A kormány tagjai vitéz *Imrédy Béla* miniszterelnök elnöklésével csütörtökön fél 11 órakor minisztertanácsot tartottak, amelyen *Kánya Kálmán* külügyminiszter bemutatta a csehszlovák kormány válaszjegyzékét. *A minisztertanács megállapodott a magyar válasz alapelveiben és elhatározta, hogy azt a legrövidebb időn belül közli a csehszlovák kormánnyal.* A minisztertanács a továbbiak során időszerű kormányzati kérdésekkel foglalkozott és tanácskozásait pénteken délelőtt 10 órakor folytatja.

Imrédy miniszterelnök a kormányzónál

Imrédy Béla miniszterelnök a minisztertanács végeztével a királyi palotába ment, *kihallgatáson jelent meg Horthy Miklós kormányzónál*, beszámolt az államfőnek a külpolitikai helyzetről és a magyar-cseh kérdés legújabb fejleményeiről. A kormányzói kihallgatásról visszatérve a miniszterelnökségi palotában fogadta a két Ház elnökét, gróf *Széchenyi Bertalant* és *Kornis Gyulát*.

Londoni lapok szerint Ribbentrop és Ciano lesznek a döntőbirák

Visszakapjuk Kassát és a többi várost, csak Pozsonyt nem.

London, okt. 27. Az angol közvélemény egyre fokozódó figyelemmel kiséri a magyar-cseh kérdés körül zajló diplomáciai eseményeket. Valamennyi angol lap jelenti, hogy a csehek elutasitották ugyan azt a magyar követelést, hogy a nem vitás területeket azonnal adják át, de a vitás területekre a döntőbiráskodást elfogadta.

Az angol közvélemény — és ez tulzás nélkül megállapitható — **egyre nagyobb türelmetlenséggel szemléli a csehek halogató taktikázását.** Mindenesetre megnyugtatónak tartják, hogy a csehek nem utasitották vissza a magyar követeléseket, a felajánlott területi engeményekkel már közelednek a magyar állásponthoz és ezzel lehetővé tették a tárgyalások folytatását.

Jól értesült körökben biztosra veszik, hogy **Ribbentrop** német **külügyminiszter római utazása szorosan összefügg a magyar kérdéssel** és a látogatásnak az a célja, hogy ebben a vonatkozásban **tökéletesen összhangolja a német és olasz álláspontot.**

Ugy tudják, hogy abenyiben **döntőbiráskodásra kerül a sor, akkor erre a misszióra Németország Ribbentropot, Olaszország Ciano gróf külügyminisztert jelöli ki.**

A Daily Telegraph már bizonyos jóslásokba bocsátkozik a magyar-cseh kérdés elintézésének módjára vonatkozóan. A lap szerint Magyarország visszakap minden olyan területet, amelyet követel, **visszakapja Kassát és a többi várost is, csak Pozsonyt nem,** „mert ott több a német mint a magyar lakosság."

Ribbentrop megérkezett Rómába

Róma, okt. 27. Ribbentrop német külügyminiszter csütörtökön este 10.50 órakor megérkezett Rómába. A német külügyminisztert a pályaudvaron nagy ünnepséggel fogadták. A német külügyminiszter fogadására megjelent a pályaudvaron Ciano külügyminiszter, Starace miniszter-párttitkár, Alfieri sajtó- és propagandaügyi miniszter, Colonna herceg, Róma kormányzója, a külügyminiszteri államtitkár, báró Villany Frigyes quirináli magyar követ, Mackensen német nagykövet, Carcia Condi spanyol nagykövet és továbbá a mandzsukói és japán követ.

Ribbentrop német birodalmi külügyminisztert *Ciano* gróf külügyminiszter a legszivélyesebben üdvözölte. Utána a német külügyminiszter ellépett a kivonult díszszázad arcvonala előtt, miközben a zenekar a német és olasz himnuszt játszotta. A pályaudvar előtt összegyült hatalmas tömeg Heil Hitler kiáltással üdvözölte a német külügyminisztert, aki a pályaudvarról a Grand Hotelbe hajtatott.

Általános dunai és balkáni rendezésről is szó lesz Rómában

Róma, okt. 27. Az olasz közvélemény érdeklődésének középpontjában **ma Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter látogatása áll.** Ribbentrop miniszter tiszteletére péntek délben a nagykövetségen ebéd lesz, majd este Ciano gróf külügyminiszter a Madama paltoában vacsorát ad. A birodalmi külügyminiszter szombat este utazik vissza Németországba.

A **Giornale d'Italia** Ribbentrop külügyminiszter utjával kapcsolatban többek között ezeket irja: Ismét **sulyosan tévednek azok,** akik még mindig a tengelyhatalmak közti nehézségekről és nézeteltérésekről beszélnek. A német külügyminiszter római utazása nemcsak hogy a róma—berlini tengely gyengülését nem mutatja, hanem **éppenséggel a tengely szilárdságának ujabb bizonyitéka.**

Azt is kitalálták, — irja a lap —, hogy **Róma és Berlin között magyar-cseh kérdés megoldása tekintetében nézeteltérés volna. Már megirtuk, hogy Róma és Berlin között teljes az összhang ebben a kérdésben s hogy feltétlenül meg fogjuk találni a jogos megoldást. Szó lesz Ribbentrop külügyminiszter megbeszélései során továbbá a dunai és a Balkán-európai általános rendezésről, a nek tekintetében Olaszország és Németország érdekei nem ellentétesek, hanem összhangban állók.**

Vigszinház

A legizgalmasabb háborus kalandorfilm:

Veszélyes zóna

DOLORES DEL RIO.

A legujabb magyar hiradó!

Pénzügyi nehézségek Csehországban

A csehszlovák pénzügyi nehézségek minden téren észrevehetők, igy a még cseh uralom alatt álló területen az eddigi munkanélküli segély kiutalása már második hete szünetel s hir szerint a segélyek kiutalását teljesen be fogják szüntetni. Ez az intézkedés éppen **a legszegényebb népréteget érinti, amely most a tél küszöbén kénytelen lesz nélkülözni még azt a kevés 20 csehkoronányi összeget is, amellyel eddig életét tengette.**

x **Még a takarékos ember is jár el szinházba, ha kedvezményes füzetszelvényt vált a Csokonai Szinház földszinti titkári irodáiában.**

Bródy ruszin miniszterelnököt letartóztatták, mert népszavazást javasolt

Prága, okt. 27. Bródy András volt ruszin miniszterelnököt a prágai minisztertanács határoza-

ta alapján ma letartóztatták, mert Bródy még mint miniszterelnök, a minisztertanácsban azt javasolta ,hogy Ruszinszkóban népszavazást tartsanak.

Prága, október 27. A rutén országos kormány miniszterelnökét, Bródy Andrást — az esti órákban kiadott hivatalos jelentés szerint — nem felmentették, hanem »felfüggesztették« tisztségétől. Ez a hivatalos jelentés arra mutat, hogy a prágai központi kormány erőszakkal távolította el helyéről az úgynevezett független rutén kormány fejét, nyilván azért, mert a Sirovy-kormány egészen más felfogást vallott a rutén kérdés megoldásáról, mint a közvetlenül érdekelt rutén kormány miniszterelnöke.

Az új rutén miniszterelnök kinevezése lázas gyorsasággal történt s amire még nem volt példa a történelemben, az újonnan kinevezett miniszterelnök telefonon tette le az esküt. Prágából felhívták az ungvári kormányzóságot és telefonhoz kérették a kiszemelt új miniszterelnököt, Magr. Volosint, aki azután *telefonon keresztül vállalta a megbízatást és mindjárt az eskümintát is elmondotta.*

A prágai központi kormány *Volosin* rutén miniszterelnököt a miniszterelnöki kinevezéssel egyidejüleg a Magyarországgal folytatandó tárgyalások rutén delegátusává is kinevezte. A másik rutén delegátus *Bacsinszky* miniszter marad.

Varsó, október 27. A lengyel sajtó kiemeli, hogy *Csehszlovákia fél az ajánlatban foglalt népszavazástól s ezért kívánja inkább a nagyhatalmak döntését.*

Bródy lemondatása bizonyíték amellett, hogy a ruszin földön a csehek nem akarnak önálló kormányt, hanem csak olyat,

amely teljesen a kezükben van.

A hadsereg lapja ezzel szemben megállapítja, hogy a ruszinföldi uralom nem az önrendelkezési jog alapján áll, hanem

az okkupációval egyenlő.

A hivatalos Lengyel Távirati Iroda jelentése szerint a ruszinföldi kormány átalakítása arra vezetendő vissza, hogy

a ruszin miniszterek a népszavazás mellett foglaltak állást, a cseh kormány azonban nem akart ehhez hozzájárulni

s ezért Bacsinszky, Volosin és Révay népszavazásellenes magatartását támogatta.

Az Express Távirati Iroda prágai jelentése szerint az esti órákban az a hír terjedt el, hogy

Bródyt a csehek letartóztatták

s a letartóztatást azzal indokolják, hogy a volt ruszin miniszterelnök állítólag egy szomszédos állammal tartott fenn olyan összeköttetést, amely a hazaárulással egyenlő.

Husztról is költözködnek a csehek

Mátészalka, október 27. Husztról a cseh tanítók megkezdték a költözködést. Rakasz ugocsamegyei községből a csehek el akarták vinni az iskolafelszerelést is, a lakosság azonban ezt megakadályozta. A ruszin nemzetiségű iskolagondnok csak a cseh címerrel ellátott táblát engedte elvinni azzal a megjegyzéssel, hogy *»csak annyit vihettek el, amennyit húsz évvel ezelőtt idehoztatok«.*

Megindul Németország és Csehország között a vasuti forgalom

Teljes vámmentesség Németország és a Szudétaföld, valamint Csehszlovákia és a Szudétaföld között.

Berlin, október 27. (Német Távirati Iroda.) Miután a német kormány a régi német birodalom és a Szudétaföld között bevezette a teljes vámszabadságot és *vámmentességet adott a Szudétaföldre bevitt csehszlovák árukra is, a csehszlovák kormány az eddigi piacok keretén belül szintén vámmentességet nyilvánította a Csehszlovákiába bevitt és szudétanémet területről származó árukat.*

Berlinben csütörtökön aláírták a német kormány és a csehszlovák kormány egyezményét, mely szerint *október 31-én ismét megindul a német-csehszlovák országhatáron a hosszabb idő óta szünetelő személy- és tehervonatforgalom.* Ötven vasútvonalat, köztük csaknem valamennyi fővonalat megnyitnak a közlekedés számára.

Hungária filmszínház

MA:

„Hazatérés"

Sudermann világhirü drámája.
Tökéletes rendezés!
Parádés szereposztás!
Csodás, hatalmas zenei jelenetek!

Főszereplő:
ZARAH LEANDER!!!
Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor!

Az Apollóban

MA PÉNTEKEN:
DEANNA DURBIN
főszereplésével: a

„Szívek csalogánya"

vidám történet egy nagy színésznő kis leányáról, aki férjhez adta a mamáját.

Kisérő:
Vidám vésztörvényszék!!!
Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor!

A cseh finánccok esete a kecskékkel

Ipolyság környékén nagy derültséget keltett a következő eset: Ipolyvisken az egyik gazda kecskéi sokáig elbolyongtak a legelőn és már besötétedett, amikor hazafelé indultak. — Az Ipoly hídján áthaladó kecskék kopogására a lesben álló cseh finánccok ijedten kiáltották: Stoj! (Állj!) a kecskék azonban nyugodtan tovább haladtak, mire a cseh finánccok több lövést adtak le a sötétben. A lövések a kecskékben nem tettek kárt.

Szlovák-cseh „barátság"

Esztergom, október 27. Pozsonyban a prágai gyors indulásakor a szlovák—cseh „barátságra" jellemző eset játszódott le. Korponai és pelsőci szlovák asszonyok Brünnbe és Prágába élelmiszereket akartak szállítani a Csehországban szolgáló katonahozzátartozóik számára. Közben a vonat indulása előtt összekülönböztek a csehekkel, akik haragjukban a szlovák kofák kosarait feldöntötték, a tojást összetörték és egyéb élelmiszereket is használhatatlanná tették. A szlovák asszonyok a szidalmak özönével árasztották el a cseheket és közben azt

kiabálták: „Mi Prágába akartuk vinni ezt az élelmiszert, de nem érdemlitek meg. Nemsokára úgyis Budapestre fogjuk szállítani".

Drága ruháját, cipőjét ne áztassa — utazzon a villamoson kisszakasszal.

Kifelé:
I. MÁV pályaudvartól Arany János utcáig — — — — — —
II. Arany János utcától Egymalom utcáig — — — — — —
III. Egymalom utcától Simonyi út középső megállóig — — — —
IV. Simonyi út középső megállótól az 1. jelzésű kocsin Egyetemi klinikákig, 2. kocsin Városi Uszoda.

Kisszakaszhatárok:
I. Központi Egyetemtől Simonyi út középső megálló — — — —
II. Simonyi út középső megállótól Eötvös utcáig — — — —
III. Eötvös utcától Szent Anna utcáig.
IV. Szent Anna utcától MÁV pálya-

Befelé:

A ruha, cipő drága — a kisszakasz csak 10 fillér.

Őzönlenek a Felvidékről a menekültek és a „cseh katonák"

Miskolc, október 27. Ugyszólván teljesen szünetel a vasúti forgalom Csehszlovákiával. Akik négyesével, ötösével gyalog átlépik a „határt", hogy annyi viszontagság után végre biztonságban érezzék magukat magyar területen, azok: „cseh" katonák, szabadon engedett politikai foglyok és kényszermunka elől megszökött magyarok. **A katonák olyan csoportosan jönnek át állásaikból, hogy a magyar hatóságok akár zászlóaljakat állíthatnának össze belőlük. A magyar legénységet és tiszteket hívja nemzeti érzésük, a szlovákokat** — és újabban a cseheket is — az éhség és a fegyelem teljes felbomlása hozza át hozzánk. A szlovákok nagyobbrészt magyar érzelmüek, gyülölik a cseheket.

Kedd óta nagyon sokan menekültek át hozzánk a kényszermunka elől. Főképpen Rimaszombat vidékéről jönnek. **Nem hajlandók segédkezni a cseheknek a csomagolásban, mely a Felvidék kifosztásával egyenlő.**

A kiszabadult politikai foglyok pedig attól félnek, hogy újra elfogják őket. Ezért ők is menekülnek. Szerdán három kiszabadult politikai fogoly érkezett Miskolcra.

Nagyon figyelemre méltó a szlovákok magatartása. Vezetőik erélyesen lépnek fel a cseh rekvirálókkal szemben, tiltakoznak az ellen, hogy a mai Szlovákia területéről bármit is kiszállítsanak. A **menekültek előadása szerint minden mozdíthatót elszállítanak a csehek. Külön vonatok, bérkocsik viszik az elrekvirált javakat. A közgazdasági élet az egész Felvidéken halódik. A csehkoronával is nagy bajok vannak, mindenki szabadulni igyekszik tőle. Érdekes, hogy bármilyen éles a szlovák és rutén ellentét, abban megegyeznek, hogy bármit hoznak is az eljövendő idők, közgazdasági téren Budapest felé kell orientálódniok.**

Sidor szlovák képviselő nyilatkozata

Pozsony, okt. 27. A „Slovak", a Hlinka-párt lapja, Sidor képviselő álláspontját közli a határmegvonás kérdésében. Sidor kijelenti, hogy ez a kérdés a diplomáciai tárgyalások szakába jutott. Felesleges minden izgalom. Különösen óvja Sidor a lakosságot a lengyelellenes hangulatkeltéstől. Még ha el is fogadjuk a határkiigazítást, szükséges lesz, hogy a jövőben összeköttetést teremtsünk szomszédainkkal, a lengyelekkel, a ruszinokkal, a magyarokkal s németekkel egyaránt. — Az agitáció nem segít, hanem egyedül a józan megfontoltság, amely átsegít a mai nehéz időkön a jobb jövőhöz. A jobb jövő előkészítés feltétele, hogy valamennyi szomszédunkkal jó viszonyban legyünk.

A római magyar követ tárgyalása Cianóval

Róma, október 27. Báró *Villany Frigyes* kvirináli magyar követ péntek délután felkereste Ciano gróf külügyminisztert, akivel megbeszélést folytatott.

„Marcia su Róma" évfordulója

Tizenhatodik évfordulója van ma annak, hogy 1922 október 28-án Viktor Emánuel olasz király a »Marcia su Róma« feketeinges csapatainak szellemi vezérét, *Benito Mussolinit* bízta meg kormányalakítással. Mussolinival nemcsak új ember, hanem új szellem is került Olaszország élére. Az ingatag, a sztrájkokat, izgatást, gyárak elfoglalását megakadályozni nem tudó kormányok helyett jött végre egy határozott célkitűzésű, minden feiforgatásnak teljes mellel ellentálló kormányzat, amelynek tagjai a saját személyüket, a saját életüket is kockára merték tenni, ha a csőcselék dühét kellett megfékezni.

Mussolini és társai rövid idő alatt helyreállították a rendet a felfordulás képét mutató olasz földön, megszilárdították a kormány tekintélyét és rendbehozták a pénzügyeket. Már ez is emberfeletti teljesítménynek látszhatik azok előtt, akik Olaszország 1921. és 1922. évi állapotait ismerték. A külső rend helyreállítása azonban eltörpül jelentőségben amellett az átalakulás mellett, ami belül, a lelkekben ment végbe. Talán sohasem láttunk még a történelem folyamán ilyen gyors, ilyen gyökérig ható és ilyen teljes átalakulást. Az egymás ellen harcoló társadalmi csoportok helyett Olaszország ma a hézagnélküli egység tökéletes képét mutatja s tömör acélfalként áll minden lehetséges veszéllyel szemben. A szudétanémet-cseh viszály kezdetén Mussolini egyetlen erélyes nyilatkozata elég volt ahhoz, hogy Angolország és Franciaország államférfiait a békés megoldás mellé állítsa. Mussolini határozott kijelentéseinek köszönhető az is, hogy a magyar egység a megvalósulás útjára léphetett és az is, ha talán most már ezen az úton megállás nélkül végig mehet.

Mindenki emlékezik még a volt angol külügyminiszter, Eden pár nappal ezelőtt mondott szavaira, amelyekben a »fasiszta államoknak« ez a kemény ellenfele éppen ezeknek az államoknak példáját ajánlja követésre hazájának. Ha hitelt adhatunk az angol államférfiú kijelentéseinek, a »fasiszta államok« oly módon szervezték meg a rendelkezésükre álló népi erőket, hogy a világ negyedrészét bíró angol birodalom, a világ egyhatodrészével rendelkező orosz szovjet és a szintén gigantikus méretű francia hatalom szövetségeseikkel együtt sem merték velük szemben megkockáztatni a fegyveres harcot. Eden egyúttal az angol erők hasonló megszervezését kívánja, nyíltan kijelentve, hogy ellenkező esetben Anglia lemarad a versenyben.

Mit jelentenek mindezek magyarra lefordítva? Ha Anglia a maga mérhetetlen hatalma és gazdagsága tudatában követni akarja az olasz példát, vajjon mit kell gondolnia és cselekednie Magyarországnak, amely Ipolyságot és folytatásait elsősorban ezeknek az újonnan feltörő erőknek köszönheti? Vajjon nem arra kell-e törekednie, hogy a maga népi erőit ő is egységbe foglalja és minden másra való tekintet nélkül a nemzet egyetlen nagy céljának irányába állítsa? Állítsa pedig azon a feltétlen erkölcsi alapon, amelyet a fasizmus kezdettől fogva követett, mert — ezt bizonyítja a legutóbbi húsz év és az egész történelmi folyamat — minden gondolatnak, minden erőfeszítésnek csakis az erkölcsi alap adhatja meg az igazi lendítő erőt.

Fasizmust csináljunk tehát Magyarországon? Semmiesetre sem. Nem is csinálhatunk, mert ahogy nincs két egyenlő tojás, nem lehetséges két egyenlő politikai, társadalmi vagy gazdasági rendszer sem. Nekünk magyar köveken, a magyar történelem szintézise alapján kell felépítenünk a magunk új rendszerének épületét, amely az egyenlőség gondolatában foglalja össze a parasztság, a munkásság és a szellem embereinek erőit a történelmi osztályok erőivel. A megvalósítás részleteire nézve lehet különbség magyar és magyar között. A végső cél alatt és az alapokat tartó gondolatokra nézve minden magyarnak egyet kell érteni.

Ezek a fasizmus tizenhat évének magyar tanulságai. Az olasz nép és nagyszerű vezére számára pedig a fasizmus tizenhetedik évében kezdetén küldjük el testvéri üdvözletünket, megköszönve nekik, hogy az újjászületés egyedüli útját: az erkölcsi gondolaton keresztül való megújulást megmutatták.

Csobán Endre.

Báró Vay László miniszterelnökségi államtitkár lett

Budapest, október 27. A Budapesti Közlöny október 28-án megjelenő száma a következő legfelsőbb elhatározást közli:

A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére *báró vajai Vay László földművelésügyi államtitkárt miniszterelnökségi államtitkárrá kinevezem.*

Kelt Budapesten, 1938. évi október hó 27. napján. *Horthy* s. k. *Imrédy* s. k.

Magyar a magyarért

Mind nagyobb arányban folynak a felajánlások a főispáni hivatalban a »Magyar a magyarért« hazafias akcióra. Csütörtökön délelőtt dr *Szilágyi Béla*, az Arany Bika-szálló igazgatója *a részvénytársaság nevében 250 pengőt ajánlott fel és bejelentette, hogy a szakosztály tagjai 1000 pengőt fognak összegyűjteni a nemes célra.*

Ungár Jenő, a status quo és *Braun Mór*, az ortodox izraelita hitközségek elnökei megjelentek a főispáni hivatalban és *a két hitközség megbízásából bejelentették, hogy 41.414 pengőt fognak befizetni a nemes mozgalom céljára, melyet a tagok fognak összeadni.*

Hajduszoboszló, Nádudvar és Kaba nagy lelkesedéssel kapcsolódik a Magyar a magyarért mozgalomba

Lossonczy István főispán és neje, **Rásó Istvánnéval**, az alispán feleségével **Toma Kálmán** árvaszéki elnökkel és dr **Herpay Gábor** főlevéltárnokkal szerdán Kaba, Nádudvar községeket és Hajdúszoboszló városát látogatták meg hogy ezeket a helységeket is bekapcsolják a „Magyar a magyarért" mozgalomba. Mindhárom helyen nagy lelkesedéssel fogadták az akció megyei bizottságát.

A gazdatársadalom mindhárom helyen elhatározta, hogy követve **a debreceni példát, heldanként egy kiló búzát fog adni a felvidéki magyar testvéreknek.** Ugyancsak megalakultak a társadalmi gyüjtőbizottságok, melyek a gyüjtést tovább folytatják. A három községben a bizottságok a következőképen alakultak meg:

Hajdúszoboszló: Társadalmi bizottság, védnökök: Demjén Ferencné, Bélteky Lajosné, dr Békésy Jenőné. Elnök: dr Márton Gáborné. Alelnökök dr Szabó Zoltánné, dr Ádám Gyuláné. Ügyvezető elnök: dr Márton Gábor polgármester. Birtokosok: Ádám Samu, Cseke Gáborné, Czeglédy Józsefné Császy Lajos, S. Kovács Sándorné. H. Fekete Mihály, Varga András, Márton Mihály, Lénárt András, vitéz Tóth Gábor, vitéz Kósa Vincéné, Szilágyi Mihály, Makay Sándor. Iparosok: Cseke Péter, Sándor Mihály, Gáti Károlyné, Oláh Sándorné. Kereskedők: Cserny István, Grósz Imre, ifj. Göblyös Ferencné, Raskó István, Juhász Gézáné. Ügyvédek: dr Malatinszky Zoltán, dr v. Simon Árpádné, dr Cseke Béláné. Orvosok: dr Márton Lászlóné, dr Balla István. Ref. egyház: Demjén Ferenc, Bélteky Lajos. Róm. kat. egyház: Azlen Emil. Izr. egyház: Katz Ármin. Polgári iskola: Széchy Miklós, v. Kósa Vince, Bálint Árpád. Elemi iskola: Cseke Gábor, Görögh Sándor, Kereszthury. Társadalmi érdekeltségi tagok: özv. Tóth Jánosné, dr Erdős Kálmánné özv. Padrah Sándorné, Hetey Istvánné, Beliczky Kálmánné, Fäller Jánosne, Fehér Jánosné, Kovács Lajosné, Körner Gézáné dr Dajka Ambrusné, Győry Ida, dr Pénztáros Imréné, Madarász Józsefné, dr Padrah Sándorné, dr Szücs Jánosné, Veress Béláné, Császy Gyuláné, dr Békésy Jenő, dr K. Nagy Zoltán, M. Nagy Sándorné, Oborzil Gyula, dr Ádám Gyula, Zakar János. Futura részéről: Lovass Károly.

Nádudvar. Védnök: dr Tormay Gézáné. Elnök: Bíró Józsefné. Alelnök: Hegedüs Ferencné, Madarász Józsefné Ügyvezető elnök: Bíró József főjegyző. Gazdaközönség részéről: dr Ludány Miklós, Hegedüs Ferenc, ifj. Demjén Lajos, Papp Sándorné, Virágos Péter, Ludman Péter, Rásó György, Varga László, Bökönyi Ferenc, Fekete Lajos, Martin Lőrincné. Iparoskör részéről: Árvay Sándor, Rimóczi Gábor, Danka Lajos, Szőnyi Sándorné, Kereskedők részéről: Karakas Zsigmond, Karakas Zsigmondné, Sápi István, Hodossy József. Ref. egyház részéről: Madarász József lelkipásztor. Róm. kat. egyház részéről: dr Králik József plébános. Iskolák részéről: Szathmáry József, Szemerédy Ferenc, Kiss Károly Kecskés Katalin, Oborzil Dezsőné. Társadalmi érdekeltség részéről: dr Pórer Dezsőné, dr Molnár Istvánné, Marton Jánosné, Molnár Miklósné, Hatvani I., Váczy Endréné, Czeglédy Marika. Ludman Lidike, Sápy Olga. Futura képviseletében: Futó Sándor.

Kaba. Elnök: özv. Székely Jenőné. Alelnökök: Szigethy Sándorné, Simon Pálné. Ügyvezető elnök: Simon Pál. Gazdálkodók: Gere András, Szigethy SándorNagy Lajosné, Juhász László, Szász József, vitéz Antal Lajosné, Horogh Sándorné, Tőzsér Ambrus, Szilágyi József, Papp Lajosné, Molnár Sándor. Iparosok: Bagi István, Tomek János, Balogh Jánosné. Kereskedők: Batiz Gyula, Tóth Ede, Nagy Sándor Jánosné. Egyház: dr Papp Géza. Izr. egyház: Altmann Mór. Tantestület: id. Fábián István, Pósalaki László, Simon Judit. Ref. Nőegylet: dr Papp Gézáné, Kaszó Lajosné. Társadalmi érdekeltség dr Onody Jenőné, dr Birtha Zoltánné, dr Bornemissza Elemérné, dr Papp I., Kóréh Endre, Daróczi Gyula, Sári Maté, Mester István, Borbély Lajos, Nagy László. Hangya.: Buglyó Péter.

x Nagy kedvezménnyel válthat színházi füzet szelvényt a Csokonai Színház földszinti titkári irodájában.

— **A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés** egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer a természetes **Ferenc József** keserűvízzel — reggel éhgyomorra egy pohárral alaposan kitisztítja. Kérdezze meg orvosát.

A Turul Szövetség felhivása a felvidékiekhez

A Turul Szövetség debreceni kerületének vezérsége felkéri a Debrecenben lakó felvidékieket, hogy nyilvántartás végett saját érdekükben jelentsék be személyi adataikat. Jelentkezését kérjük mindazoknak, akik 1918 október 28-ika előtt a Felvidéken laktak, vagy a határidő előtt ott születtek, valamint ezek leszármazóit. A jelentkezés történhetik személyesen október 28-tól november 5-ig bezárólag minden nap délután 3—4 óra között a Turul Várban (Kossuth utca 43), vagy pedig levél útján a következő adatok feltüntetésével: Név, születési év, hónap, hely neve, vallás, foglalkozás, debreceni lakóhely, hol lakott 1918-ban a Felvidéken (község város és megye), mikor hagyta el régi lakóhelyét.

Természetesen azok jelentkezését is kérjük, akik 1918 október 28-ika óta jöttek át Magyarországra és jelenleg is itt tartózkodnak, akár magyar, akár pedig csehszlovák illetőségűek legyenek. Az utóbbiaknál feltüntetendő a jelenlegi felvidéki lakcím is.

Az adatokat félív papírra írva a következő címre kérjük eljuttatni: Turul Szövetség kerületi vezérsége, Debrecen, Kossuth utca 43. szám.

A Baross Szövetség ülése

A Baross Szövetség debreceni szervezetének választmánya szerdán este tartott ülésén behatóan foglalkozott *a vidéki kisiparosság általános helyzetével s különösen a közszállításokban való részesítésének kérdésével.* Megelégedéssel állapította meg, hogy a szövetség kebelében már megalakult szakcsoportok ezen a téren örvendetes eredményeket értek el s éppen ezért kívánatosnak tartja a különböző szakcsoportok mielőbbi megszervezését is, hogy így a debreceni kézművesiparosság számára közszállítási lehetőségeket hathatósan biztosítani tudja a szövetség célkitüzéseinek megfelelően.

Balogh Gyula kormányfőtanácsos elnökletével tartott választmányi ülés lelkesen állást foglalt *felvidéki magyar testvéreink visszacsatolásának erélyes követelése mellett*, bizalommal mérlegelve a magyar kormány erőfeszítéseinek egységes közszellemet kívánó kitartóan sikeres tevékenységét. Elhatározta ugyanakkor a választmány, hogy saját hatáskörében mindent megtesz a »Magyar a magyarért« mozgalom sikere érdekében. A szövetség egyébként november 1-től Piac utca 79. szám alatti emeleti helyiségében tagjai és az érdeklődők számára egyelőre kétszer, hétfőn és csütörtök este 6-tól 8-ig hivatalos órát tart.

Öngyilkos cégvezető

Békéscsaba, okt. 27. Ös Lajos takarékpénztári cégvezető csütörtök reggel lakásán főbelőtte magát és meghalt. Levelében azt irja, hogy tettét idegösszeroppanásában követte el. Hivatalában a vizsgálat mindent a legnagyobb rendben talált. Ös Lajos a magyar repülés kezdetén nagy szerepet játszott az ittörök között. Tragikus halála városszerte nagy részvétet keltett.

Imrédy miniszterelnök: tiltakoznom kell a bitófát emlegető tendenciózus beállitás ellen

Budapest, október 27. A Magyar Távirati Iroda munkatársa felkereste hivatalában vitéz *Imrédy Béla* miniszterelnököt és kérdést intézett hozzá a »Magyarság« című napilap csütörtöki számában »Az illetőknek el kell pusztulniok« címmel megjelent cikkel kapcsolatban, amely cikk az »1938-as Körben« elmondott miniszterelnöki beszéddel foglalkozik. Vitéz *Imrédy Béla* miniszterelnök az MTI munkatársának a következő nyilatkozatot adta:

— A Magyarság csütörtöki számának egyik cikke az 1938-as Körben elmondott beszédemmel foglalkozik s abból megcsonkított formában kiragadja a következő részletet: »... az új magyar mozgalomnak a sovinizmus nélküli nacionalizmus jegyében kell állani. Értve ez alatt azt is, hogy meg kell ismernünk a magyart, tehát a magyar lélek minden rejtekét, a magyar táj minden problémáját. A magyar nép gondját fel kell tárnunk, néha talán kíméletlen önvizsgálattal is és meg kell találnunk rá a megoldásokat. A nacionalizmus alatt értem azt, hogy a széles néprétegek szociális jólétét kell elsősorban szem előtt tartanunk, mert a helyesen értelmezett nacionalizmus egyúttal a szociális igazságot is jelenti. Ennek a magyar nacionalizmusnak a közélet szolgálata jegyében kell állania, tehát magánérdeknek, a törtetésnek, a haszonlesésnek és a hasonló praktikának az ideje lejárt. Ezeket ki kell irtanunk s ha nem pusztulnak el maguktól a lelkekben, akkor maguknak az illetőknek kell pusztulniok«.

— A Magyarság cikke beszédemnek felidézett részéből lényeges passzusokat kihagyva, azt a meglepő következtetést vonja le, hogy az életveszélyes fenyegetéseket tartalmaz a lap körül álló pártpolitikai csoportosulás irányában. *Mint az idézetből is azonnal megállapitható, beszédemnek ez a része egy egészséges nacionalizmus szempontjából kártékony antiszociális magatartás kritikáját fejezi ki. Erkölcsi és társadalmi követelményeket állit fel és semminemű vonatkozásban nem áll egyesek politikai törekvéseivel.* Bár ezt a tárgyilagos közvélemény előtt hangoztatni is felesleges, *mégis tiltakoznom kell a bitófát emlegető tendenciózus beállitás ellen, mert ez esetben életveszélyes fenyegetésről beszélni épp annyira nevetséges és erőszakolt, mint amennyire indokolatlan —»halálraszánt méltósággal« — kiállni az el sem hangzott fenyegetéssel szemben.*

—=—

Ide gyere rózsám
a Csokonai-Szinházba
Nóta párbaj. **Ma bemutató.**

A sírok diszítésének megváltása

A „Magyar a magyarért" mozgalom felhivása.

Nagyon sok oldalról kaptuk azt a felszólítást, hogy mozgalmunk gyüjtésének keretében a Mindenszentek ünnepe alkalmával a sírok díszítésének felvirágozásának megváltását kérjük. Az, hogy halott szeretteink emlékének a lelkiekben megnyilvánuló kegyelettel adózunk és a nekik szánt virág és mécs megváltásával pedig élő szenvedő magyar testvéreinknek anyagilag is segitségére siessünk, valóban szép és nemes gondolat. Ezért arra kérjük a magyar társadalmat, hogy akinek hazafias érzése igy sugallja, vagy akinek halottjai a Felvidék földjén nyugosznak és most még úgy sem mehet oda sírjaikat feldiszíteni, ajánlja fel az arra szánt összegeket a mozgalom céljaira. Kérjük, hogy az adományt fizesse be mindenki a 68. csekkszámlára, ezzel a megjegyzéssel : „Virág-megváltás". Az ilyen módon befiolyt adományokat hirlapilag fogjuk nyugtázni.

A Felvidékről menekültek megrázó üzenete az olasz néphez

Róma, okt. 27. A Tribuna közli azt az üzenetet, amelyet a Lengyelországba menekült magyarok, szlovákok és ruszinok intéztek az olasz néphez. Az üzenet igy szól:

— Mi, Rákóczi és Kossuth katonái husz évi kegyetlen elnyomás után, amikor a szebb jövő reménye csillant fel előttünk, amikor bizva biztunk abban, hogy felvirrad ránk a szabadság napja, a prédáját féltő cseh terror elől kénytelenek voltunk otthonunkat, drága szülőföldünket elhagyni és idemenekülni. A cseh csendőrök, mint a duvadak üldözték és kegyetlenül felkoncolták azokat, akik közülünk kezükbe kerültek. Háromszáz testvérünkre kegyetlen halál vár az ungvári cseh terror birósága előtt. Vegye tudomásul a nemes olasz nép és rajta keresztül egész Európa, hogy bármit is hazudozzanak a csehek, mi magyarok, szlovákok és ruszinok ebben az országban, ahol nép önrendelkezését ostromállapottal, gumibottal, kinzásokkal és akasztásokkal fojtják el, élni tovább nem tudunk és nem akarunk.

Az áldemokrata Csehszlovákiában ostromállapotot hirdettek ki, mert félnek, hogy a világ meghallja az elnyomott népek jajkiáltását.

Husz évig hordtuk a világcsaló demokrata jelszavak mellett a cseh igát, nyögtük a huszita terrort. Most azonban azt kiáltjuk a feketeingesek boldog, szabad népe felé: Szabaditsatok meg a cseh börtönöktől, az akasztófáktól.

Az ostromállapot csak arra való, hogy kiirtsák népünket és a magyar lélekszámát a gyalázatosan hazug statisztikai adatok szin vonalára szállitsák le. Elég volt a hazudozásból, kinzásból és gyilkolásból. Igazságot kérünk Töletek, az örök Róma fiai és rajtatok keresztül Európától.

A pozsonyi képviselőtestületet feloszlarták

Pozsony, október 27. *Durcsánszki* helyettes szlovák miniszterelnök, a pozsonyi lapok jelentése szerint, szerdán visszaérkezett Pozsonyba. A lapok úgy tudják, hogy a helyettes miniszterelnök, aki kedden résztvett a prágai központi kormány minisztertanácsán, Bécsen keresztül utazott vissza Pozsonyba és rövid időre megszakította útját a zegykori osztrák fővárosban. Durcsánszki állítólag fontos megbeszéléseket folytatott Bécsben.

—=—

Elhalasztották a szabottárak életbeléptetését

Budapest, október 27. A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara közgyülésén vitéz *Barczy Gábor* kamarai alelnök *a szabott árak bevezetése ügyében tett fontos bejelentést* és elmondotta, hogy az elmult héten tájékoztató értekezletre hivta össze az érdekelteket, véleményüket kivánta meghallgatni, hogy az eredeti szabott ár rendszerrel szemben milyen változtatásokat vigyenek keresztül. Meglepetésszerüleg *tegnap este megérkezett a kereskedelemügyi miniszter válasza, amelyet a kamara régebbi szabott ár felterjesztésére küldött.* A miniszteri leirat különféle elvi megállapitásokat tartalmaz, amelyek bizonyos mértékben ellentétben állanak vagy kiegészitik a kamarai szabályzat tervezetében foglaltakat, ennek alapján a kamara további lépéseket fog tenni. A kérdés megoldását bizonyos időre ki fogják tolni.

Magyarországhoz akarnak tartozni a szepességi németek

Pozsony, okt. 27. Az állandósult bizonytalanság nyomja rá bélyegét Pozsony e kritikus napjaira. Különösen a gazdasági élet pangása teszi tönkre a polgárság amugy is megviselt idegeit. Pozsony ugyszólván közigazgatási hatóságok nélk maradt és a rendőrség kivételével s emmiféle közhivatal nem müködik.

A város nagyszabásu beruházási terveit és közjótékonysági intézmények felállitására vonatkozó határozatait a mostani helyzetben már nem lehet végrehajtani. A pozsonyiak igazi reménye nem a szlovák államban van, hanem Magyarországban, ahova szivük minden rajongásával visszavágynak. Ezt a reményt és vágyakozást azonban egyelőre gondosan titkolni kell.

Pozsonyt szeretnék szlovák fővárosnak megtartani és az őslakosság még mindig teljes némaságra van kárhoztatva. Annál jólesőbben hatnak azok a hirek, amelyek a Felvidék más részeiből jönnek és a magyarság és németség megmozdulásairól számolnak be. A késmárki német lap, a Karpathenpost közli a szepességi német—magyar nemzeti tanács közös felhivását, amelyben szintén önrendelkezési jogot kiván magának. Követelik, hogy a szepességi németek képviselői is ott legyenek a határmegállapitó bizottságban, mert ha ott lesznek — ezt a lap ugyan nem meri kiirni, de a sorok között érezzük, — akkor bizonyos, hogy a szepességi hüséges németek is visszacsatlakoznak a régi hazához.

A pozsonyi, most már teljesen szlovák egyetemen is végre megkezdődnek a beiratkozások. Pozsonyban még az uj szlovák főváros berendezkedése folyik, de a többi déli területeket már teljesen kiüritik. Az ógyallai csillagvizsgálót például az összes tudományos müszerekkel és a személyzettel együtt Eperjesre költöztették át.

LEGUJABB

London, okt. 27. (MTI.) A Press Assotiation értesülése szerint Benes, Csehszlovákia volt köztársasági elnöke eredetileg 3 hétre tervezett londoni tartózkodását jelentékenyen meghosszabbitotta. Benes Bolhus, akinél a volt elnök megszállt kijelentette, hogy nagybátyjának nagyon jót tett a pihenés és még hosszabb időt akar Londonban tölteni, mielőtt Csikágóba utazik egyetemi előadásait megkezdeni.

Pozsony, október 27. Az országos hivatal október 26-án feloszlatta Pozsony város képviselőtestületét. Enne kkövetkeztében a polgármesternek, a polgármesterhelyettesnek, valamint a város tanácsnokainak és a különböző bizottságoknak megszünt a tevékenységük.

—=—

London, október 27. (MTI.) A japán császári főhadiszállás jelenti: A japán haderők befejezték Hankau, Vucsung és Szan-Jang megszállását. A jelentést nagy ünnepségek kiséretében hirdették ki Tokióban. Az uccákon diadalittas tömegek tolongtak. Zászlókat lengetve és benzáj-kiáltásokkal fogadta a rádióhangszórók segitségével közvetitett jelentést, amit valamennyi gyár és a kikötőben horgonyzó hajók szirénabúgással üdvözöltek.

SZINHÁZ

Heti müsor:

Október 28-án, pénteken: Diszelőadás! Magyar a magyarért akció javára! **Ide gyere rózsám.** Prömier bérlet 4.

Október 29-én, szombaton délután, délutáni mérsékelt helyárakkal: **Legyen ugy, mint régen volt.** Este: **Ide gyere rózsám.** Bérletszünet.

—=—

A szinházi iroda jelenti:

Ma a felvidékért

legyen minden magyar. Debrecen egész társadalma a Csokonai szinház

Díszelőadásán!

Ennek az előadásnak teljes tiszta jövedelme a felvidéki véreinké. Szinrekerül prömier bérlet 4. számban ma és a következő napokon

Ide gyere rózsám

magyar daljáték három felvonásban. Rendező: Szabó, karnagy: Virágh. Játszák: Hamvay, Halasy, Pogány, Kondor Ili, Márkus, Szabó, Sugár, Kamarás, Horváth, Erős, Bálint. A mai diszelőadáson a Himnusz után ünnepi beszédet mond

VITÉZ DR BESSENYEI LAJOS

Szombaton és vasárnap délután

mérsékelt helyárakkal

Legyen úgy, mint régen volt

Szombat, vasárnap, hétfő este

Ide gyere rózsám

—=—

Szines szinházi filmkockák

Sírt a közönség

az »Ide gyere rózsám« c. operett fináléjának nagy irredenta számánál minden esetben a budapesti előadásokon. Ez a szám annyira megmarkolta a mai történelmi idők magyarjának lelkét, hogy a kedvesen derüs, mulatságos darabnak ennél a megkapóan szép jeleneténél a nézőtér együt sírt a szereplőkkel, akiknek szintén igazi könnyek csilolgtak szemeikben.

A Csokonai Színház pénteken mutatja be ezt a nagysikerű operettet, Dénes Gyula és Kamjonkay Kálmán Budapesten két színházban is futott, több, mint száz előadást megért darabját és pedig a tiszta jövedelmet teljes egészében a Magyar a magyarért akció javára ajánlotta fel Horváth Árpád.

A darab témája egyébként egy híres cigányprimásnak és vejének vetélkedése a népszerüségért. Mulatságos és megható jelenetek színes szálai fonják körül a mesét s bizonyos, hogy az Ide gyere rózsám sikere, még a Legyen úgy, mint régen volt sikerét is felül fogja múlni. Pedig Erdélyi Mihály operettje vasárnap délután már 17-edszer kerül színre s csaknem valamennyi előadás telt házak mellett futott.

—=—

Két prózai repriz

A színház müsora változatosságával a legkényesebb igényeket is kielégítheti. A régi szép darabok szerelmesei éppúgy megtalálják a kedvükre való előadásokat, mint az újdonságok kedvelőit. A próza barátai ugyan úgy, mint a zenés műfajé. Két pompás zenés-vígjáték — a Nincsenek véletlenek és Nen leszek hálátlan — mellett két eredeti operett-újdonságot — a Legyen úgy, mint régen volt és Ide gyere rózsám-at — mutatta be a színház. A hervadhatatlan, örökszép Kálmán és Lehár melódiák csendülnek fel a Csárdáskirálynő-ben és a Víg özvegy-ben, — rövidesn jön Offenbach egyik legszebb operettje és a színházban máris folynak a próbák két nagysikerű prózai darab reprizére. Egyik az Akadémia Vojnits díjának idei nyertese, Csathó Kálmánnak ízig-vérig mai problémát, a gyakorlati pályára lépő fiatal generáció életét tárgyaló Fűszer és Csemege, mely félig-meddig bemutatónak számít Debrecenben, hiszen a színház a mult szezon végén, talán mindössze két előadásban adta. A második darab pedig az új magyar drámairodalom kétségtelenül legnagyobb értékének. Zilahy Lajosnak első nagy színpadi sikere, az ismét átdolgozott s újjelenetekkel kiegészített Hazajáró lélek-nek felújítása lesz.

A legfiatalabb szereplő

az **„Ide gyere rózsám"** előadásain Gaál Évike lesz, a 7 éves, rendkivül tehetséges ügyes gyermekszereplő aki enniváló gyermek bájjal játssza szerepét. A kis művésznőnek előreláthatólag nagy sikere lesz.

Felhivás a fegyvergyakorlatra bevonultak hozzátartozóihoz

Illetékes hely közlése szerint többször előfordult, hogy a fegyvergyakorlatra bevonult katonák rokonai és hozzátartozói leveleikben szolgálati beosztásokra és általában katonai dolgokra vonatkozó adatok iránt érdeklődtek. Ezenfelül *az otthoni rokonok és hozzátartozók olyan hírekkel nyugtalanitották bevonult hozzátartozóikat, amelyek a valóságnak meg nem felelő rémhíreknek bizonyultak* és amellett katonai adatokat közöltek, amelyek saját lakóhelyükön tudomásukra jutottak.
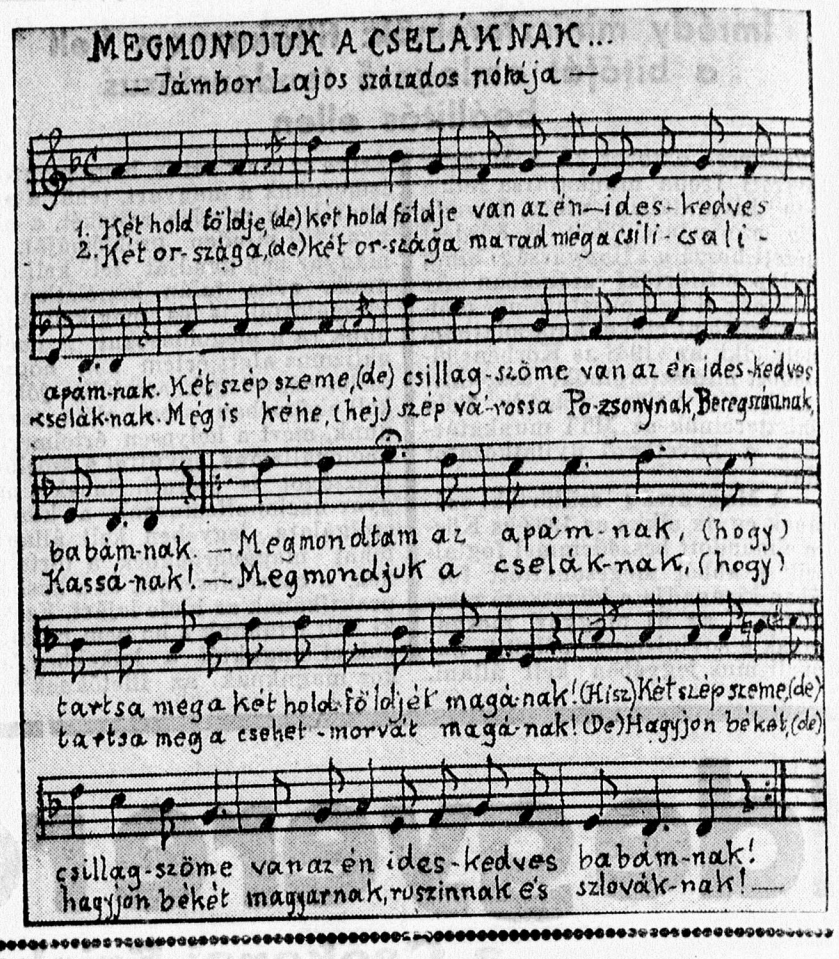
Mivel az ilyen levélbeli közlések alkalmasak arra, hogy ellenséges hírszerzők a levélirók jelentéktelennek hitt közléseiből katonai szempontból fontos adatokhoz jussanak, felhívjuk a fegyvergyakorlatra bevonult katonák hozzátartozóit arra, hogy levelezésükben kerüljék a katonai vonatkozású közléseket. A meggondolatlan levélközlemények az országnak mérhetetlen kárt, a levélírónak és címzettnek pedig kellemetlenséget okozhatnak. *Katonai adatok közlése ugyanis, még jóhiszeműség esetén is, hütlenség elkövetése miatti vádat vonhat maga után.*

A katonák hozzátartozói tehát tartózkodjanak katonai vonatkozású közlésektől. Ne írjanak arról, hogy mi a rokonunk, barátunk beosztása, mi a felszerelésünk, milyen csapatok és általában katonai alakulatok elvonulását láttuk, milyen parancsot kaptak hozzátartozóink, vagy milyen katonai híreket hallottunk, mert így az országnak sem okozunk kárt és magunkat is megóvjuk igen kellemetlen következményektől.

x Az olcsónál is olcsóbban járhat szinházba, aki kedvezményes szelvény füzetet vált a szinház földszinti titkári irodájában.

MEGMONDJUK A CSELÁKNAK...

— Jámbor Lajos százados nótája —

„Lidi segits, beakarnak vinni a börtönbe"

Izgalmas tolvajfogás és kiszabadítási kisérlet a Rákóczi uccán.

Nem mindennapi ügyben történt négyes előállítás a tegnapi napon a debreceni rendőrségre.

Az eset előzményeként **Kónya Lászlóné,** debreceni, Rákóczi ucca 42 szám alatti lakos a reggeli órákban lakásából ment lefele s egyszerre csak nagy meglepetéssel látta, hogy saját szobájából az ablakon keresztül mászik kifelé egy sovány, magas fiatal nő.

— A nemjóját, hát mit keres ott maga ? kérdezte a leány elé állva.

A nő riadta nézett körül, de pillanatok alatt feltalálta magát.

— Itt szolgálok a Rákóczi uccán, mondta. Osztán a gazdám küldött mézért, hát azért jöttem.

— Mézet a másik lakásba árulnak, felelte Kónya Lászlóné s pillanatra már hajlandó volt a leány meggyőző magyarázatának hatása alatt elhinni a mesét.... Aztán eszébe jutott, hogy a rendes mézvásárlók mégsem szoktak ablakon keresztül közlekedni s utána iramodott a leánynak.

— Gyanus nekem maga — mondotta. — Mindenesetre menjünk a legközelebbi rendőrhöz, aztán tisztázzuk a dolgot.

Magával vonszolta a tettenért leányt s vitte a legközelebbi rendőrposzt felé. Ekkor az Eötvös ucca sarkánál szemközt jött rájuk három cigánynő. Mikor az elfogott leány ezt megpillantotta, odasivalkodott az egyiknek :

— Lidi segíts, beakarnak vinni a börtönbe !

A három nő valóban nekiesett Kónyánénak, ütötték, verték addig mig kiszabadították a leányt és menekülni igyekeztek. Ekorra odaérkezett a rendőr, aki üldözőbe vette őket és a Péterfia uccán elfogta mind a négyőjüket a járókelők segítségével. Előállították őket a rendőrségre, ahol kiderült, hogy az ablakon keresztül sétáló leány Fehérvári Teréz, 20 éves hajdúdorogi napszámosnő, aki tegnap reggel szabadult a kir. ügyészség fogházából, ahol hathetes büntetését töltötte lopásért. Reggel szabadult és délre már ujra visszakerült. A három nő, aki szabadítására sietett Balogh Lidia, Balogh Róza és Lakatos Mária, Tegez uccai lakosok s a felébredt szim pátia állítólag onnan keletkezik, hogy Balogh Lidia valamikor együtt ült vizsgálati fogságban Fehérvári Terézzel.

— Nem akartam cserben hagyni —, érvelt a rendőrség előtt.

A rendőrség megindította valamennyiük ügyében a vizsgálatot.

Kovrig Béla miniszteri tanácsos a propagandahivatal vezetője

A propagandahivatalt Antal Istvánnak az igazságügyminiszteriumba visszatérése után teljes egészében beolvasztották a miniszterelnökség adminisztrációjába. Uj osztály létesült ezáltal, az ötödik ügyosztály, amelynek vezetésével a miniszterelnök dr *Kovrig Béla* miniszteri tanácsost bízta meg.

Hangversennyel és filmelőadással akadályozták meg a pánikot a lángoló óceánjárón

A »*Deutschland*« óceángőzösön a tűz a második fedélközön tört ki, mikor az utasok éppen vacsoránál ültek. Hogy a pánikot elkerüljék, a tisztek innen az I. osztályú társtermekbe és mozihelyiségbe terelték az utasokat. Ez az intézkedés kitűnően bevált. A hajó zenekara hangversenyt rendezett, azután táncszámokat játszott. Az utasok táncoltak és filmelőadáson szórakoztak.

Nem is sejtették, hogy halálos veszedelemben forogtak. Ekkor már az elhagyott részekbe sürű füst tódult s a levegő elviselhetetlenül forró lett. A tüzet odaérkezett svéd és amerikai gőzös segítségével gőzsugarakkal, szénsavval, majd vízifecskendőkkel oltották el s utána a »Deutschland« teljes sebességgel folytata útját.

—=—

Tömeges magzatelhajtás miatt őrizetbe vett a rendőrség egy idős jósnőt

Nevelőapja orvosi könyvéből tanulta a magzatelhajtást és egyik tanu szerint mintegy 80 áldozata volt a külsőségeken „nagymama" néven ismert angyalcsinálónak.

Nagyszabásu és felháboritó bünügyben fejezte be a debreceni rendőrség a nyomozást. A dr Csige Sándor rendőrkapitány irányitása mellett lefolytatott vizsgálat alapján Jánossy Mihály és Goricsanecz József detektivek bravuros nyomozással teljes fényt deritettek a Görbe uccai angyalcsináló üzem titkára. A Geréby-telepen és más külsőségeken folytattak napok óta kihallgatásokat s ennek alapján 13 nő teljes beismerő vallomást tett... Elismerték, hogy bizonyos asszonyok tanácsára, akik közvetitő szerepet játszottak a bünös üzelmeket folytató asszony körül, felkeresték Báthori Mihályné született Dombi Julia 65 éves kártyavető és jósnőt, Görbe uccа 3. szám alatti lakost, aki egy 15 centiméteres kötőtüvel tiltott mütétet hajtott végre az áldott állapotban levő nőkön.

A kártyavető és jósnő titka

A vallomások alapján a rendőrség őrizetbe vette Báthori Mihálynét, aki eleinte tagadni próbált és kijelentette, hogy ő jóslásból tartja fenn magát. Mikor azonban dr Csige rendőrkapitány szembesitette őket a vallomást tevő asszonyokkal, az idős asszony megtört és beismerő vallomást tett.

Kiderült, hogy a kártyavetés és jóslás csak burkolásul szolgált a titkos üzelmeknek. Báthori Mihálynénak volt 3 asszony ismerőse, akik jutalék ellenében a felhajtó szerpet játszották és főleg a Geréby-telepen lakó, továbbá a dohányfeldolgozó üzemekben alkalmazott asszonyokat beszélték rá, hogy forduljanak a külsőségen „nagymama" néven ismert idős angyalcsináló nőhöz. Az egyik tanu vallomása szerint közel 80 esetben fordultak asszonyok Báthorinézhoz. Az idős asszony tagadja ezt s eddig a rendőrség sem tudott a 13 esetnél többet rábizonyitani.

Az autodidakta magzatelhajtó

A rendőrségen kihallgatása során elmondotta dr Csige kapitánynak s Jánossy és Goricsanecz detektiveknek Báthori Mihályné, hogy nevelőapjáról, aki orvos volt, maradt rá több orvosi könyv. Ezekből tanulta meg a magzatelhajtást és egyéb dolgokat, teljesen önmagától. Aztán a könyveket eladta a zsibvásárban, ahol Báthoriné szerint egy fiatalember vette meg tőle, aki később lakásán is felkereste és rábeszélte őt, hogy térjen könnyebb foglalkozásra. Egyszer megkisérelte a magzatelhajtást s hogy az sikerült, ettől kezdve sorozatosan csinálta. A tiltott mütétet egy kötőtüvel hajtotta végre. Egyetlen esetben történt meg, hogy a nő, aki tiltott mütétet hajtatott végre Báthorinéval, meghalt, de ott is az orvosi vizsgálat szivgyengeséget állapitott meg. Ezt az esetet azonban a későbbi nyomozás kapcsán felülvizsgálják s a meghalt asszony holttestét valószinüleg exhumálni fog a további vizsgálat érdekében.

A debreceni rendőrség, mely egy névtelen levél kapcsán pattantotta ki a tömeges magzatelhajtás ügyét, elismerésre méltó gyorsasággal, bravuros pontossággal állapitotta meg a nagyszabásu bünügy részleteit és egyelőre őrizetbe vette Báthori Mihálynét. Tovább folyik azonban a nyomozás a bünügy még ismeretlen részleteire nézve s ennek kapcsán a napokban előreláthatólag ujabb körülmények derülnek ki.

Hamuvá égette ujszülött gyermekét egy lelketlen anya

Sötét, embertelen cselekményre derített világosságot a tegnapi napon a debreceni rendőrség. A közelmultban már beszámoltunk arról, hogy névtelen levél érkezett a rendőrségre, mely *azt állitotta a Domb ucca 10. szám alatt dolgozó Borók Ilona 27 éves nőről, hogy újszülöttjét közvetlen születése után elrejtette az udvaron levő kanálisban.*

Dr *Csige Sándor* rendőrkapitány megindította az ügyben a vizsgálatot s *Jánossy Mihály* és *Goricsanecz József* detektívek kiszálltak a helyszinre, ahol a csatorna iszapjában valóban találtak oszlásnak indult húsdarabokat. A vizsgálat nem tudta eldönteni, hogy azok gyermeki hulla maradványai s míg az anya azt vallotta, hogy gyermekét, aki holtan született, születése után pár órával elrejtette a kanálisban. Ennek ellenére felküldték a talált húsfoszlányokat a vegyvizsgáló intézethez, ahonnan a napokban érkezett meg a vizsgálat eredménye azzal a meglepő megállapitással, hogy *a beküldött s a kanálisban talált húsfoszlányok nem emberi testből származnak, hanem állati húsrészek, valószinüleg sertéshúsdarabok.*

A rendőrség ismét kihallgatta Borók Ilonát, aki ekkor megtörve beismerte dr *Csige Sándor* kapitány, *Goricsanecz* és *Jánossy* detektívek kérdéseire, hogy

gyermekét nem a kanálisba rejtette, hanem elégette. Azt azonban fenntartotta vallomásában, hogy a gyermek valószinüleg holtan született, mert egyáltalán nem sirt a szülés után. Ekkor a gyermeket Borók Ilona a rendőrségen előadott vallomása szerint egy köténybe göngyölte s egy üregben rejtette el.

Majd pár óra mulva lement a pincében levő mosókonyhába s

a katlanban tüzet rakva a gyermek testét az izzó parázsra tette.

Közben azonban rosszul lett és megrakva a tüzet mégegyszer, *felment a lakásba azzal a tudattal, hogy a gyermek teste elégett. Másfél nap mulva, mikor lement mosni, akkor látta, hogy a gyermek fejéből, melléből és karjából egy darab megmaradt. Forgács és fürészpor alá rejtette a hullamaradványt s felment tüzrevalóért. Majd visszatérve hatalmas tüzet rakott s a megmaradt testrészeket ismét a lángokra vetette. Bevallása szerint hat óra hosszat tüzelt egyfolytában a katlan alatt s mikor megnézte, látta, hogy a lángok a csontokat is teljesen megemésztették.* A rendőrség vallomása alapján őrizetbevette a bestiális anyát.

A hajdúböszörményi testvérgyilkos beismerte a vizsgálóbiró előtt, hogy készült bátyja megölésére

Kőszivű volt a bátyám, azért ütöttem agyon — mondotta

Beszámoltunk arról, hogy a debreceni törvényszék fogházába behozták *Stern* Ernő hajdúböszörményi műkőszörüst, aki agyonütötte bátyját *Stern* Lajost. A gyilkos, akit néhány perc múlva elfogtak, beismerte, hogy ő ütötte le a bátyját, de tagadta azt, hogy előre készült volna megölésére.

Zsögöd Jenő vizsgálóbiró előtt a gyilkos teljesen megtört és már beismerte, hogy előre készült a bátyja megölésére. A karót azért vette magához, hogy szétverje vele a bátyja fejét. Stern Ernő elmondotta, egész nyugodt hangon, hogy a bátyjára haragudott, mert annak jó módja volt és enézte, hogy ő nélkülözzön, ne legyen rendes lakása, élelme. Kőszivü volt a bátyám, azért ütöttem le, azért haragudtam rá — mondotta.

Cinikus hangon beszélt életéről, bátyjához való kapcsolatairól és magát a gyilkosság lefolyását és előzményeit is nyugodtan mondotta el. Semmi megbánást nem mutatott, kijelentette, hogy nem is bánja amit tett.

Valószinü, hogy a cinikus gyilkos elmeállapotát megvizsgálják, tekintettel arra, hogy már volt is ápolás alatt elmegyógyintézetben.

Én meghalok inkább, de vallomásomra nem teszem le az esküt — mondotta egy tanu a törvényszék előtt

Igen érdekes tárgylást tartottak a debreceni törvényszéken csütörtökön délelőtt. A vádlottak padján Fekecs Géza ült, aki ellen azért indult meg a bünvádi eljárás, mert egy érettségi bizonyitványt hamisitott Torgyán Zoltán nevére. Ebben az ügyben már volt tárgyalás, melyen Fekecs azt a vallomást tette, hogy Torgyán kérésére csinált egy érettségi bizonyitványt, mert Torgyán házasodni akart és a menyasszonya ragaszkodott az érettségi bizonyitvány bemutatásához, tehát nem bűncselekmény' elkövetésére akarták felhasználni a hamis bizonyitványt.

A tárgyalást elnapolták, mert nem kérdezték ki Torgyánt. A csütörtöki tárgyaláson Torgyán vallomást tett és elmondotta, hogy Fekecs Gézának beszélt arról, hogy sokat kell majd tanulnia, mert az érettségit kell megszereznie. Fekecs azt mondotta, hogy nem kell tanulni, mert csak egy bizonyitványt kell hamisitani. Megegyeztek abban, hogy 600 pengőért készit részére érettségi bizonyitványt.

Fekecs tiltakozott az ellen, hogy 600 pengőért vállalta volna a bizonyitvány elkészitését.

— A vallomás nem felel meg a valóságnak — mondotta — kérem a tanu megesketését, hogy feljelenthessem hamis eskü miatt.

A bíróság elrendelte a tanú megesketését és most következett a meglepetés. A tanu kijelentette, hogy nem teszi le az esküt a vallomására.

Elnök: Hát nem igaz, amit mondott?

— Igaz a vallomásom az utolsó betűig, de én nem esküszöm, én még soha nem esküdtem.

— Hát akkor tegyen fogadalmat.

— Nem teszek. Én az igazat mondtam el, de nem esküszöm meg. Én meghalok inkább, de a vallomásomra nem teszem le az esküt.

A bíróság a szokatlan esettel kapcsolatban tanácskozást tartott, melynek végeztével az elnök kihirdette:

— A bíróság letartóztatná a tanut a magatartása miatt, ha katona nem lenne. Igy 60 napra elnapolja a tárgyalást és megkeresi a tanu katonai parancsnokságát, hogy a törvényben előirt módon vegye ki az esküt a tanutól és erről értesitse a bíróságot.

A határozat kihirdetése után a bíróság a tárgyalást elnapolta. Fekecs és a tanu elvonultak a teremből.

x Még a takarékos ember is járhat szinházba, ha kedvezményes füzetszelvényt vált a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.

A Hortobágyi uti halálos autószerencsétlenség ügye a bíróság előtt

Ez év augusztus 13-án egy autó robogott a hortobágyi csárdától visszafelé Debrecenbe. Balmazujváros közelében egy utkereszteződésnél az autó összeütközött egy segédmotoros kerékpárral, melyen **Berecz** István balmazujvárosi gépész ült. A kerékpár összetört és a gépész olyan sulyos sérüléseket szenvedett, hogy sebeibe belehalt a debreceni klinikára való szállitás után.

Az autó vezetője, **Novotni** József ellen megindult az eljárás gondatlanságból okozott emberölés miatt. A törvényszéken most tartották meg a tárgyalást. Az elnök kérdéseire kijelentette Novotni, hogy nem érzi magát bünösnek, mert tülkölt az ut kereszteződésnél, nem kapott jelzést, a kanyarba nem látott be és igy történt, hogy ő szabályosan haladt az országuton, mikor valósággal belerohant oldalról a motorkerékpár. Az autóban a Nyári Egyetem két vendége és két egyetemi tanárnak a felesége ült.

A bíróság megkérdezte **Des Combes** Henrik törvényszéki szakértőt is, aki véleményében megállapitotta a motorkerékpáros gondatlanságát, de szerinte elkerülhető lett volna a katasztrófa ha az autó vezetője óvatosabban halad.

A bíróság az enyhitő körülmények figyelembevételével elitélte Novotnit 80 pengő pénzbüntetésre. Az itélet jogerős.

— **A debreceni légoltalmi liga** most fejezte be a közönség számára tartott rendszeres előadásait. Tarányi András mérnök, dr Lovassy László tisztiorvos és Arany Sándor tüzoltóparancsnok érdekes és szakszerű fejtegetései mindig nagyszámú hallgatóságot vonzottak az előadásokra. A házcsoport parancsnoki tanfolyam a napokban vette kezdetét, általános érdeklődés mellett.

x Van-e már olcsó, kedvezményes szelvényfüzete a Csokonai Szinházba? Siessen váltani, nagyon jól jön ki vele

Pásthy Magdolna és dr Hadházy József esküvőjéről. Az előtérben az uj pár.

A csehek a 18 éven felüli munkanélkülieket összefogdossák és kényszermunkára viszik. Nehéz földmunkát és útépítési munkát kell végezniök.

Anévtelen magyar

nemcsak lélek. Nemcsak akarat. Nemcsak az erő.

Megtestesült. Felruházott és örökké élő láthatatlan lény.

Lélekben jámbor és nemes. Akaratában szilárd és következetes. Erejében bátor és legyőzhetetlen alkotás.

Büszke atomjaiból épült a testi fogalom. Naggyá ruházkodott ezer éven át. Dicsőségére a végnélkül láthatatlan örökkévalóságnak.

*

Múltjában él a magyar. Mindig jelenében szenvedte a múltat és jövőt. Bűnhődése pedig mindig a történelem fényét és dicsőségét hozta meg.

Közös ügyünk négyszáz évig véka alá rejtett. Mégis kitermelte legforróbb vágyunkat: a szent magyar szabadságot. Kitermelte ezt a hősi halottaink vére. Legyen áldott a szent nevük érette. A poraikból ébredt. Győkeret vert bennünk. S most kezd érni. Érlelődni a magyar Igazságban!

*

Ez a névtelen magyar. Ez kiáltott bele az egész nagy Világba:

Vissza! Vissza! Mindent vissza!

Megismerték. Meglátták. Átéreztek egy ezeréves múltat. Ennek fényét. Ragyogó nagyságát. Dicső alkotásait.

Mint szenvedő aranyok állunk példaképen a nagy Világ előtt. Ma a jóvár reánk. Elszenvedtük, — eltemettjük az átélt rosszakat.

*

Húsz éven át vétek volt nálunk a zaj. Vétek volt a lárma. Nyugalomra s a dologra vágtunk. Dolgoztunk is. Tele szenvedéssel a Hazánknak éltünk. Csupa magyar becsülettel. Mégis. Mégis van köztünk áruló. Vannak kalandorok.

Kalandorok, kiknek fekete a lelkük. Akaratuk tévelyeg az önző. Az erő is dohos. Tehetetlen Méregkeverő.

Le kell kapcsolni ezeket a magyar nap rendjéről. Hogy ne sütkérezzenek. Ne lássák a napot. Nincs szükség Farizeusokra az aradi sír szélén.

*

Mi meg kezet kézbe téve. Haladjunk csak tovább. Mindig csak előre. A történelem útján. Van aki vezessen.

Haladjunk csak együtt. A magyar egységben. A diadal felé!

Ezeréves út van a szent határokig. A magyar hadak ezeréves útja. Ezer dicsőséggel.

Föl. Föl a bérctetőkre. A havasok ormára. Honnan hamarabb látjuk meg, s hamarabb érjük el: — a feltámadást!

*

Nincs és ne legyen most bün mi nálunk. A szélsőség és pártoskodás árnyéka is átok. Nagy nemzeti átok.

Dolgozzunk a kötelesség útján. Fonjunk koszorút. Mit a magyar egységből nem szakíthat ki az ármány, hitszegés. Olyan koszorút, amit az ellenség sem taposhat sárba. Élezzük a kardot.

*

Üzenetet küldött a névtelen magyar. Fonjuk koszorúba s vigyük azt tovább. Mert soha szebb koszorút. Soha szebb várat nem látott még a Világ, mint most magyar Igazságban a megváltó magyar egységet:

Hazánkért a Hazaszeretetben!

szentpáli Gavallér Lajos
ny. táblabíró.

Mindjobban megbarátkozik a közönség a villamos kisszakaszrendszerrel

A HÉV tudvalevően Debrecenben is bevezette a villamoson a kisszakasz-rendszert. A közönség érdekében szóvátettük lapunk hasábjain a felmerült panaszokat ezzel kapcsolatban. Most megállapíthatjuk, hogy a HÉV megszüntette azokat a visszásságokat, melyek főleg a zsúfolt kocsikon felmerültek, úgyhogy most már simán megy a kisszakasz-rendszer lebonyolítása.

Kétségtelen, hogy rövidebb útvonalon a közönség jól jár az új rendszerel. Aki például az Arany János uccától, vagy a Kistemplomtól a Péterfia uccára akar jutni, az Egymalom uccáig kisszakaszszal tiz fillérért teheti meg az utat, a pályaudvartól az Arany János uccáig szintén kisszakasszal jöhet be azután és így tovább. *Különösen az őszi esős időben vagy kemény téli napokon jól felhasználhatja a dolga után járó közönség a kisszakaszt.*

A rendszert a HÉV egyelőre kísérletként vezette be. *Most a közönségen múlik, hogy kellő mértékben igénybeveszi-e.* Mert csak így véglegesítik, sőt, a kellő frekventáltság esetén más újításokat is bevezet ezzel kapcsolatban a HÉV, szó lehet tantuszok bevezetéséről, ami még kényelmesebbé tenné a kisszakasz forgalmát.

Dr Major Sándor:
Minden vasutas kivánság elnémul mindaddig, amig a magyarság el nem éri felvidéki követeléseit

A Magyar Vasutasok Országos Szövetsége (MÁVOSz) nagy érdeklődés mellett tartotta meg első őszi nagyválasztmányi ülését. *Homonnay Tivadar* országgyűlési képviselő elnöki megnyitójában hangsúlyozta, hogy a magyar vasutasság most is, mint mindenkor a haza ügyét tartja legelsőnek és teljes lélekkel és minden erejével kész a hazát segíteni revíziós harcában. *Szántay István* ügyvezető elnök és *Jeremi Imre* felszólalásai után *Lády István* főtitkár tette meg jelentését.

Hangsúlyozta, hogy *a vasutasság a maga részéről mindaddig nem sürgeti a már memorandumban is előterjesztett jogos kívánságait, amíg a magyar nemzeti szempontból fontosabb és horderejükben nagyobb súlyú külpolitikai kérdések teljes megelégedésünkre le nem bonyolódtak.* A magyar vasutasság bízik abban, hogy sorsának intézői ismerik a nehéz helyzetet, amelyben a vasutastársadalom lecsökkentett illetményei következtében él és remélik, hogy meg fogják találni azokat az eszközöket és azt az alkalmas pillanatot is, amikor ezen a nehéz helyzeten enyhíthetnek. A magyar vasutasság most újabb tanujelét akarja adni nemzeti és hazafias érzésének, mert érzi és tudja, hogy ezekben a súlyos történelmi pillanatokban a magyar nemzetnek minden erkölcsi és anyagi erejét a Felvidék visszaszerzésére kell fordítania.

— A magyar vasutasság — hangsúlyozta a főtitkári jelentés —, amikor nemzeti érzésén nyugvó türelméről és kitartásáról biztosítja a nemzetet, egyben *kéri a kormányt, hogy teljes erejével sujtson le azokra, akik a destrukció, a pánikkeltés és az árdrágítás aljas eszközeivel akarják a magyar nemzet erejét és ellenállóképességét gyengíteni.*

Bejelentette még a főtitkár, hogy a Felvidék visszaszerzéséért indított revíziós mozgalomban a MÁVOSz már eddig is erejének és képességeinek megfelelő módon résztvett és ezután is teljes lelkesedéssel vesz részt a magyar vasutasság minden olyan megnyilatkozásban, amelyek a magyar nemzet célkitűzéseiért és boldogulásáért történnek.

Dr *Major Sándor* a debreceni vasutasság adományait ajánlotta fel a »Magyar a magyarért« mozgalom számára és kijelentette, hogy *minden vasutaskivánság elnémul mindaddig, amig a magyarság el nem éri felvidéki követeléseit. Várkonyi Sándor* felhívta a jelenlevők figyelmét a pályafenntartási munkásokra, akiken okvetlenül és azonnal segíteni kell. *Schworbauer Lajos* az egységes statust sürgette. *Homonnay Tivadar* válaszolt a felszólalóknak és azt a reményét fejezte ki, hogy rövidesen helyreáll az az új Magyarország, amelyben a munkás tisztességesen meg is fog élni a munkájából.

A MÁVOSz országos nagyválasztmányának egyhangúlag elfogadott határozata alapján *Homonnay Tivadar* szövetségi elnök felkereste *Kunder Antal* kereskedelmi minisztert s tájékoztatta őt a vasutasok kívánságairól. A miniszter a tárgyalás során ígéretet tett, hogy *az előterjesztett kérelmeket a legsürgősebben megvizsgálja és a maga részéről a vasutasságot legmesszebbmenő jóindulatáról biztosítja.* Ismeri a vasutasság terhes és felelősségteljes munkáját és nehéz helyzetét. Örömmel hallotta azt a hazafias és megértő állásfoglalást, amelyet a MÁVOSz nagyválasztmánya most kifejezésre juttatott. Kijelentette, hogy *addig is, amíg a mai súlyos időkben a kormánynak nem áll módjában foglalkozni a nagyobb horderejű vasutasproblémákkal, a maga részéről egyes kérdésekre írásban ad választ.*

Nagyszabásu reformációi és kollégiumi ünnepre készül a Kossuth uccai egyházrész

Mint értesülünk, a Kossuth uccai egyházrész folyó évi október 30-án délután 5 órakor az egyházrész templomában színvonalas reformációi és kollégiumi emlékünnepet rendez, amelynek sorrendjéből kiemeljük dr *Nagy Sándor* kollégiumi vallástanár előadását a 400 éves debreceni Kollégiumról, *Baja Mihály* ünnepi költeményét, melyet a szerző maga fog előadni, *Papp Julia* énekművésznő énekszámát, továbbá *Bodnár Lajos* tanítóképzőintézeti zenetanár orgonajátékát.

A holnapi számunkban a nagy érdeklődésre tekintettel részletes müsort fogunk közölni.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata október 23-tól október 30-ig: »Kossuth«, Piac u. 26. Telefon: 29-56. — »Isteni gondviselés«, Petőfi tér és Teleki utca sarok. Telefon: 29-81. — »Csokonay«, Mester u. 43. Telefon: 10-15. — »Árpád fejedelem«, Csapókert, Jánosi u. 44.

MENTŐK TELEFONSZAMA: 04.
RENDŐRSEGI TELEFON: 20 45.

Csak ennyi

Egy
illat,
egy
tikkadt
pillanat,
egy
csók
a bókoló
langy
lombok
alatt, —

szemedből
pár
meleg
sugár:

ennyi volt
nékem
a nyár.

S az ősz...?

Könnyezni,
temetni,
feledni:

az ősz
csak
ennyi...

SZABÓ JÓZSEF SÁNDOR.

— **Lossonczy István főispán Budapesten.** Lossonczy István főispán csütörtökön délben Budapestre utazott és az est folyamán részt vett a Nemzeti Egység pártjának értekezletén s fővárosi utját felhasználja arra is, hogy Debrecen város és Hajdu vármegye aktuális ügyeit a minisztériumokban megtárgyalja.

— **Dr Makkai Sándor egy. tanár, e. i. dékán fogja megnyitni a theológus ifjuság reformációi emlékünnepélyét október 31-én** d. u. 5 órakor a Kollégium disztermében. A müsorszámok közül kiemelkedik mándi Mándy Margit énekmüvésznő énekszáma, akit zongorán kisér Szabó Emil, a városi zeneiskola tanára.

— **Ipolyság magyar kormánybiztosává dr Salkovszky Jenő volt tartománygyülési képviselőt,** a Magyar Nemzeti Tanács elnökét nevezték ki. Az uj kormánybiztos első ténykedése a segélyakció, a munkanélküliség és munkaközvetités kérdésének rendezése.

— **Országos böjt, ha vissza kerül Pozsony és Kassa.** A mohácsi belvárosi plébánia két káplánja, Darabos László és Szigeti László a rádió útján országos akció megindítását kérte, amely szerint ha Pozsony, Kassa és az elszakitott magyarlakta Felvidék visszakerül az anyaországhoz, akkor az ország társadalma a magyarok Nagyasszonya tiszteletére és a Mindenható irgalmi hálából, egynapos szigorú böjtöt tartson s az igy megtakarított összeget a magyar társadalom ajánlja fel a Felvidék lakosságának.

— **A bélben keletkező mérgek által okozott rosszulléteknél** egy-két pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz gyors és alapos bélkiürítő hatásánál fogva, gyakran a legjobb szolgálatot teszi. Kérdezze meg orvosát.

— **A város képviselete a reformáció emlékünnepélyén.** Október hó 31-én hagyományon ünnepélyességgel ülik meg a reformáció emléknapját. Elsősorban a Nagyiemplomban délelőtt 10 órakor istentisztelet lesz, amelyen a város képviseletében dr Csóka László h-polgármester, Balogh Sándor dr főjegyző és dr Tatay Zoltán árvaszéki elnök jelennek meg. — A lutheránus templomban szintén délelőtt 10 órakor tartanak ünnepélyes istentiszteletet és ezen a várost dr Vida Szücs Imre müszaki tanácsos, Orosz Árpád és Baczoni Sándor tanácsnokok képviselik. Ugyancsak október 31-én délelőtt tartanak a theológus ifjúság rendezésében emlékünnepélyt és ez alkalommal dr Csóka László h-polgármester helyez koszorút az emlékműre. — Tisza István szobrára és a hősök temetőjében szintén dr Balogh Sándor főjegyző helyezi el a város koszorúját.

— **Az Olasz Kultúrintézet holnap 28-án hat órára ezennel meghivja az intézet barátait, amikor is az intézet igazgatója méltatja a 17. évébe forduló fasiszta uralmat.** (:)

— **A debreceni vendéglősszakosztály gyülése a magyar a magyarért akció ügyében.** A debreceni vendéglősök, szállodások és kávések ipartestületi szakosztálya ma, pénteken délután három órakor az ipartestület külön termében szakosztályi ülést tart a magyar a magyarért mozgalomban való részvétel és a vendéglős társadalom részéről felajánlandó adomány megbeszélése végett. Az elnökség a nagy nemzeti ügy fontosságára tekintettel minden szakosztályi tag feltétlen megjelenését kéri.

x **Háztulajdonosok figyelmébe!** A közeledő nemzeti ünnepek alkalmára szükséges ház-zászlók nagyválasztékban Szent Anna utca 10. Pikó László kézimunkaüzletében kapható. Árajánlat díjtalan.

— **A KIE konfirmációi emlékünnepélyét** október 30-án vasárnap este hét órakor rendezi a Kistemplomban. Az ünnepély szónoka Pass László evang. esperes-lelkész lesz. A nivós müsoron Musza Ferenc orgonaszólóval, Baczó Balázs szavalattal és Kéri Sándor hegedűszólóval működnek közre. Belépti díj nincsen. Minden érdeklődőt szeretettel hiv az elnökség. (:)

— **Nagyszabású valutacsempészet nyomára jött rá a román határrendőrség a lengyel-román határon** Az étkezőkocsiba beépített csempész-szekrényben hosszabb idő óta többmillió lei értékü valutát csempésztek ki. — A csempészbanda öt czernoviczi zsidókereskedő vezetése alatt állott.

— **Még mindig dühöng a tűzvész Hankauban.** Emberi erővel nem lehet az elementáris tüzet lokalizálni. Tegnap este erős eső keletkezett s japán részről remélik, hogy az eső elfojtja a tüzet.

— **Veszedelmes méretekben csökkenti a brit birodalom születési arányszámát az angol egyke és egyse.** Kiderült, hogy az angol életnivó emelésy egymillió böleső rovására történt.

— **Ebédre túró, vacsorára fekete a cseh katonák kosztja. A kibirhatatlan** helyzet, hiányos élelmezés egyre nagyobb elkeseredést szül a cseh hadseregben.

— **Végh Sándor** tiszacsegei 72 éves fölmives felakasztotta magát a lakásán és mire rátaláltak, meghalt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **A Credo kat. férfi egyesület** szokásos havi gyülését okt. 29-én, szombat este 7 órakor tartja a r. kat. polgári fiuiskolában, Varga u. 4. A beszédet Faragó László, a Credo egyházi vezetője mondja „A lélek sirontuli élete" cimen. Minden érdeklődő férfit szivesen lát a vezetőség.

— **Hivatalosan is megerősitették Blücher tábornok bukását.** Helyettese a távolkeleti vörös hadsereg főparancsnoki tisztében Corn és Korew tábornokok lettek.

— **A washingtoni szovjetkövet nem mer hazamenni** s közölte az amerikai kormánnyal, hogy elküldte Moszkvába lemondási kérvényét, csakhogy ő maga Amerikában maradhosson.

— **Svájc is növelte fegyverkezési kiadásait.** Az 1939 évi költségelőirányzatban ezen a cimen már 104 millió frankot vettek fel.

— **A irodalmi Nobel-díj** idei jelöltjei közül a legnagyobb esélye Siilanpan finn és Hermann Hesse német költőknek van.

— **Egy elzászi parasztgazda a müncheni egyezmény örömére,** a találkozó négy államférfiának nevére: Neville, Adolf, Edouard, Benitó névre keresztelte gyermekét és kérte az államférfiakat, vállalják el a kisfia keresztapaságát.

— **Hét nap, hét éjszaka ült anyósa háza előtt** Amrit Lal hindu férfi s az ülősztrájk által kényszerítette anyósát hogy feleségét engedje vissza hozzá. Végül a lakosok nem tudták nézni az étlen, szomjau a küszöbön ülő férfi szenvedéseit és kényszerítették a makacs öregasszonyt lányának visszaengedésére.

— **Zsidó istentiszteletek.** A debreceni statusquo-ante izr. anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje folyó hó 28-tól november 4-ig: Pénteken este mindkét templomban 4.25 órakor, szombaton reggel mindkét templomban 7, szombaton délelőtt a Kápolnási uccában (ifjúsági) 9.15 órakor, szombaton délelőtt a Deák Ferenc uccában 10.30 órakor, délután a Kápolnási uccában (ifjúsági) 3.30, délután mindkét templomban 4.15, — este mindkét templomban 5.15 órakor. Köznap reggel mindkét templomban 6.30 órakor, este 4.35 órakor. Hitszónoklat pénteken este a Deák Ferenc uccában. — Rabbiság.

— **Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban.** Pénteken délután 4.25 órakor, szombaton reggel 8 órakor, délután 4 órakor. Szombat kezdete pénteken délután 4.15 órakor, szombat vége szombaton este 5.25 órakor.

— **A fővárosi katolikus papság az ország integritását követelte** első őszi konferenciáján. Majd Mészáros János érseki helytartó kifejezésre juttatta, hogy a papság elitél minden olyan pró bálkozást, amely a sorsdöntő órákban az ország egységét megbonthatja. Kifejtette az érseki helytartó, hogy a kormányzó hitvese s a miniszterelnök neje által indított akcióban a papság is részt kiván venni s egyúttal a híveket is erre buzditja.

— **Titokzatos jótevő nászajándékokat küld Budapesten szegény házasulóknak.** A pénzküldemények postán, különböző álnevek alatt érkeznek.

— **Remekmüvü arany chronometer órát kap Neuchatel polgáraitól Chamberlain** a béke megmentéséért. Az ajándékot diszküldöttség nyujtja át az angol miniszterelnöknek.

— **Megtalálta az inka sokat keresett kincsét** Craig kapitány, az amerikai Beliot-expedició vezetője. A kapitány buvárruhában a tenger alá szállva, husz méterre a viz szine alatt találta meg a 375 millió pengő értékü aranyat tartalmazó gyályákat.

— **Végigcsalta Középeurópát** Sztracha Emil cseh szélhámos, aki papi öltözetben járt, igy élvezte a rendházak és plébániák vendégszeretetét s minden nagyobb európai városban a sikkasztások és csalások egész sorát követte el. Sztrachát Szombathelyen őrizetbe vették.

— **Huszmillió pengőbe kerül az uj városháza** és üzemi székház épitése Budapesten. Az épület terveire rövidesen pályázatot hirdetnek.

— Véresen visszaverték a nemzeti csapatok a köztársaságiak ellentámadásait a Cuesta Reina szakaszán. A köztársaságiak nagy veszteséget szenvedtek.

— **Miar arab falu lakosai felláztak** az angol büntető expedició ellen. Lesből rátüzeltek az angol csapatokra s megfenyegették őket, hogy az éjszakai órákban 800 arab támadja meg őket.

— **Vakmerő gangster támadás történt a párisi operaház előtt.** Négy rabló megtámadott egy dusgazdag amerikait, akinek pénztárcájában 60 ezer frank volt. Három detektiv mentette meg az amerikait.

— **1100 zsidó emigránst munkatáborokban helyezett el Svájc.** Az emigránsok most várják a tengerentuli országokba szóló kivándorlási engedélyek szétosztását.

— **Szlovák röplap a csehek ellen.** Szlovák földön egyre erősebb az a mozgalom, mely a cseh államtól független, önálló Szlovákiát akar. A szlovák nép körében állandóan növekszik a csehellenes hangulat, aminek élénk jele és bizonyitéka az a röpcédula, melyet lapunk egyik olvasója juttatott hozzánk, aki a napokban járt odaát. A szlovákok között röpcédulák járnak kézről-kézre, egy ilyen röplapot hozott be szerkesztőségünkbe. A röplap szlovák nyelven iródott és élénken visszatükrözi azokat az érzelmeket, melyeket a szlovák nép tanusit a csehekkel szemben. A röplap szövege magyarul a következő: „Szlovák testvérek! Vegyétek birtokba a vasutat, foglaljátok el a postát. Küzdjetek az önálló Szlovákiáért! Foglaljátok el a katonai raktárakat, küzdjetek minden erővel az önállóságért. Hagyjátok ott a hadsereget, de küzdjetek harcoljatok teljes erővel a csehek ellen, az önálló Szlovákiáért!" Ime, egy döntő bizonyiték ismét arról, hogy mennyire rajong a szlovák nép a csehekkel való együttélésért!

x **Naményi Gyorsíró- és Gépiró Iskolában** új tanfolyamra bármikor be lehet iratkozni. Egyetemi hallgatóknak külön kedvezményes tanfolyam. Vidékről bejáróknak 85 százalékos vasúti tanulókedvezmény. Rákóczi u. 17. szám.

— **Az óbudai Lipscher-család gázhalála miatt kártérítésre, járadékfizetésre és sireml ktábla állitására kötelezte a Kúria a gázmüveket.** A házon kivül az úttest burkolata alatt ugyanis megrepedt a gázcső és az elszabadult gáz a föld alatt a padlón át beszürődött Lipscherék hálószobájába és Lipscher Ernő kereskedő és két lánya halálát okozta.

— **Tájékoztatás az árukészletek bejelentéséről!** A Külkereskedelmi Hivatal többeknek visszaküldte készletbejelentését azzal, hogy nem az előirt ürlapon történt a bejelntés. A bejelentés ugyanis csak a 6830/1938. M. E. számú rendelet mellékleteként közölt mintának alakban-, nagyságban- és szövegben teljesen megfelelő bejelentőlapon kell eszközölni. A bejelentéshez szükséges nyomtatványokat a Külkereskedelmi Hivatal 100.000 példányban elkészitette s ezeket a kamarának, valamint a feleknek díjmentesen bocsátja rendelkezésre. A bejelentési lapokat a felek a kamaránál személyesen vagy akár a kamaránál, akár a Külkereskedelmi Hivatalnál választbélyeggel ellátott és megcímzett boritték ellenében kapják. Bővebb tájékoztatás ugyancsak a kamaránál szerezhető be.

— **Hatvanéves korában önként jelentkezett katonai szolgálatra** Micskei Gyula, a derecskei községi előljáróságon, annyira felizgatták a felvidéki események. Az előljáróságon alig tudták szándékáról lebeszélni. Pedig Micskei Gyula tudja, mi a háborús katonai szolgálat. A világháborút a tűzvonalban küzdötte végig.

Anyakönyvi hirek

Születések: Both Mihály npsz. Dömsödy u. 38. fiu Sándor. Kovács László fm. Hajduhadház leány Eszter. Kecskés József npsz. Torockó u. 43. fiu József. Posta János gazdálkodó Perec d. 45. fiu Imre. Becskereki Lajos gazdasági cseléd Kishegyesi u. 1. leány Piroska. Dr. Dolhay Imre okl. épitész mérnök Lorántffy u. 12. leány Zsuzsánna. Bodnár András tarik-alkalm. Csóka Pál u. 2. leány Magdolna. Gelberger Sándor kereskedő Vámospéres fiu Lajos. Papp Mihály erdőtelepitő Pac 20. fiu Miklós. Ilovics Gábor rabbi Hajdusámson leány Éva. Horváth János npsz. Kórház u. 11. fiu István. Kovács Sándor fm. Bellegelő 437. leány Erzsébet. Kovács János asztalos segéd Vulkán telep 6. fiu István, Kegyes Pál fm. Tegez u. 56. fiu István.

Eljegyzések: Debreceni Imre gazdalkodó—Szenes Alizia Bellegelő 535. sz. Szoboszlai József npsz.—Matolcsi Juliánna, Torockó u. 61. Barta Lajos orvosi műszerész s. Vigkedvü M. u. 20.—Teremi Erzsike Fancsika 12. Banesi László lakatossegéd Hadház Zs. telep—Jablonkay Mária Nyil u. 12. Pintye József npsz.—Kóka Margit Hajó u. 22. Kálmánchelyi Bertalan hentes mészáros m. Bihari u. 27.—Kocsár Mária Kut u. 9. Farkas Iván máv. órabéres Tompa M. u. 4.—Holb Erzsébet Ferenc J. út 5. Albert István szikvizgyári ügynök Simonffy u. 37. sz.—Liptai Juliánna Tanító u. 15. Gálfy Béla gyári munkás—Bak Margit Hold u. 8. Turi István npsz.—Hajzer Juliánna Nagycsere 71.

Házasságok: Láng Pál kereskedő—Szatmári Ágnes Vár u. 2. Bakó István gazdálkodó Rigó u. 2.—Szakács Erzsébet. Dr. Hadházy József szolgabiró Alsódabas—Pásthy Magda Nap u. 15. Kovács Mihály npsz. Vulkán telep.—Erdős Zsófia Géza u. 14. Tóth Lajos gépkocsivezető—Tömöri Margit Füvészkert u. 16. Kacska Imre kertész—Bodák Ilona. Polgári József szobafestő s.—Takács Rózsa. Bakó Imre napsz.—Szőlősi Erzsébet. Kiss János fodrászmester—Suta Mária. Völgyi János vilvasuti művezető—Darvas Erzsébet.

Halálozások: Nagy József máv. üzemi altiszt ref. 38 éves, Homok ucca 40. Otjepka István magánzó ág h. ev. 84 éves, Zvingli u. 14. Tóth Mihály szabósegéd gör. kat. 18 éves Pusztadobos. Béres Emilia ref. 9 éves, Szepesi ucca 13. Uzonyi Menyhértné ref. 51 éves, Balaton ucca 1-d. Lőrinci János csősz 75 éves, Apaffy ucca 45. sz. Pikó Magdolna ref. 2 hónapos Olajgülő 4 Munkácsi István műszerész ref. 48 éves, Homok u. 37. Özvegy Fekete Károlyné ref. 73 éves, Szepességi ucca 6. sz Buzi Gizella ref. 13 hónapos, Derecske.

Gyászrovat

Uzonyi Menyhértné szül Kursinszky Mária 52 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz a Köztemető 2. A) ravatalozó termében. Lakás: Balaton ucca 1. D). Gebauer-cég rendezi.

Munkácsy István műszerészmester, 48 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután félhárom órakor lesz köztemetői 2. A) ravatalozó teremből református szertartással. Lakása: Hatvan ucca 71. **Pusztai** temetkezési intézet.

Pikó Magda csecsemő temetése pénteken délután félhárom órakor lesz Köztemetőben. **Pusztai** temetkezési intézet.

Pintye Józsefné 38 éves róm. kat. temetése pénteken délután félnégy órakor lesz Köztemetőben. **Pusztai** temetkezési intézet.

—=—

Időjárás

Hazánkban az időjárás egész nap borús, esős, ködös volt, de a hőmérséklet lassan mégis emelkedett és az esti órákban is tíz fok körül, sőt a déli megyékben 12—14 fok körül állott. Az eső mennyisége több helyen elérte az 5 millimétert. Békéscsabáról 12 mm-t jelentettek.

Jóslás: **Mérsékelt déli szél, több helyen eső, sok helyen köd. A hőmérséklet az ország északi felében még emelkedik, délen alig változik.**

Megszállott területi hirek

— *Egész Erdély* területére újabb repülőbélyeg illetéket vetettek ki és van olyan cikk, ahol a számlák ezrelékére emelkedett a kivetés.

— *Habsburg Antal* főherceg és Ilma román király leánya gyermekei útban Bukarest felé a nagyváradi Parkszállóban szállottak meg, ahol Weislovits szállójának személyezete kegyelmi kérvényt nyujtottak át az éppen fogságban sínylődő főnökük érdekében.

A nagykárolyi járás elemi iskolái, a sváb nemzetiségű területeken is magyar nyelvű elemi iskolák felállítását követelik.

— *Nagyváradon* most tárgyalják a hirhedt szatmári fogház panamatárgyalását és kétszáz vádlottat idéztek meg.

— *A román* hivatalos lapban megjelent a cégrendszert visszaállító törvény teljes szövege.

— *A romániai* bánságban megalakult a Német Népközösség, de a temesvári svábság nem azonosítja magát a szövetség vezetőségével.

— **Az olasz király unokaöccsének házassága.** Jenő olasz királyi herceg, Ancona hercege, — Tamas génuai hercegnek és Izabella bajor hercegnőnek legfiatalabb gyermeke — október 29-én Münchenben házasságot köt Lucia hercegnővel, Ferdinánd calabriai herceg harmadik leányával. A vőlegény unokaöccse az olasz királynak. Házassági tanu az olasz trónörökös lesz.

— **Az államvasutak igazgatósága közli,** hogy a hétvégi menettérti jegyek érvénytartamát a november 1-i ünnep alkalmával október 29-én szombaton déli 12 órától november 2-án, szerdán déli 12 óráig terjeszti ki.

— **Megkezdődött a csontgyüjtés az iskolákban.** Nyersanyaggazdálkodásunk egyik fontos részletkérdése a hulladékanyag gyüjtése, illetve a hulladékanyagok gazdaságos felhasználása. A Racionalizálási Bizottság már régóta tanulmányozta a kérdést és javaslatot tett a kultuszminiszternek, hogy kisérletképpen az idei tanévben egyes középiskolákban engedje meg a háztartási hulladékcsontok gyüjtését. A kultuszminiszter meghallgatta a Közoktatási Tanács véleményét és most megadta a gyüjtési engedélyt. Ezen az alapon a Racionalizálási Bizottság az ország minden részében a kijelölt iskolákban megkezdte a csontgyüjtést. Budapesten Szendy polgármester arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fővárosi iskolai csontgyüjtés ellentétbe kerülne azzal a vállalkozói szerződéssel, amelyet Budapest a szeméttelep anyagának feldolgozására kötött és igy a fővárosi csontgyüjtéshez nem járult hozzá. Ha a kiválasztott tanintézetekben a csontgyüjtés eredménnyel jár, akkor a következő tanévben az egész ország területén megszervezik a gyüjtést. Az első lépés a hulladékanyagok szervezett gyüjtésére Magyarországon is megtörténik.

Ma kezdődik a katólikus világnézeti kurzus

A katolikus világnézeti kurzussal szinte iskolát csinált dr *Lindenberger János* apostoli kormányzó, aki fáradhatatlan buzgalommal az idén is összeállította azoknak a magasszinvonalú előadásoknak programját, amelyek méltán a legnagyobb érdeklődésre tarthatnak számot az idén is Debrecen katolikus társadalmában.

A nagyszerű világnézeti előadássorozat ma veszi kezdetét a piarista gimnázium dísztermében. Dr *Szamek János* budapesti főiskolai tanár »Az egyházzal való kapcsolatok elvi kérdései« címmel tart előadást, míg a másik előadó dr *Zelinger Antal* klinikai tanársegéd, orvos, aki »Öröklés és faj« címmel értekezik. A kurzus kezdete este 6 órakor.

A Marcia su Róma 16-ik évfordulója

Róma, október 27. Olaszország nagy ünnepélyességgel üli meg ma a Marcia su Roma 16. évfordulóját. Olaszország minden városában és községében diszkülönitmények állanak őrt az elesett fasiszta hősök emlékművei előtt. Rómában reggel kilenc órakor a fasisztapárt országos tanácsa nevében koszorút helyeznek el a fasiszta hősök oltárán. Délelőtt féltizenegy órakor átviszik a fasisztapárt jelvényeit a Palazzo Venezziába, ahol Starace párttitkár ünnepélyesen átadja a Ducenak az I. számú pártjelvényt.

Vay Miklós gróf autókarambol ügye a biróság előtt

Vay Miklós gróf nyirtassi földbirtokos a nyár folyamán egy angol hölgyvendégének a társaságában Kisvárdáról a nyirtassi kastélyába készült autójával. Az autó, amit a gróf maga vezetett, útközben belefordult az árokba és csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy a karambol nem kivánt emberáldozatot. Az autó utasai: Vay Miklós gróf, az angol hölgy és a kocsi belsejében ülő soffőr azonban sulyos sérüléseket szenvedtek, ugy hogy hosszabb ideig állottak orvosi gyógykezelés alatt. Az ügyészség Vay Miklós gróf ellen gondatlanságból okozott sulyos testisértés cimén emelt vádat. Ügyében tegnap tartott főtárgyalást a büntetőtörvényszék dr Bónyi tanácsa. Vay Miklós annak beismerésével, hogy százkilométeres sebességgel hajtott — nem érezte magát bünösnek, mert a karambolt az esőtől felázott csuszós talaj idézte elő.

Vitéz dr Kőrössy Gyula ügyvéd védőbeszéde után a biróság bünösnek mondotta ki Vay Miklós grófot és az enyhitő körülmények figyelembevételével 200 pengő pénzbüntetésre itélte. Az itélet végrehajtását azonban felfüggesztette.

— **Nem lehet, mint alkalmi vételt hirdetni a német antikváriumokban a „Mein Kampf"-ot,** a német birodalmi kamara elnökének rendelete szerint, mert a Führer könyvének ilymódon való árusitása sérti a német nemzeti érzést.

— *Budapest székesfőváros uj városházát épit,* mely 16 emeletes lesz. Az épitkezési költséget 20 millió pengőben állapitották meg.

— *Sztalin* másfél év alatt tábornokainak felét kiirtotta.

x **Porcellánfestés** tanitások megkezdődtek, a téli hónapokra. Katona Mici Huszár ucca 13. szám.

Sulyosan elitéltek egy zsirhamisitót és nyomban letartóztatták

Sulyos zsirhamisitási ügy vádjával került a budapesti törvényszék elé Neichl Mihály soroksári hentessegéd, mert az általa szállitott zsirban a vizsgálat 20 százalék faggyút talált. Neichl Mihályt a tárgyalás során bünösnek találták és az itélet szerint, amiért hamis és szennyezett zsirt hozott forgalomba, *kéthónapi elzárásra és 600 pengő pénzbüntetésre itéltek.* A sulyos cselekményre tekintettel a vádlott letartóztatását is elrendele a biróság, ami ellen Neichl felfolyamodással élt.

— **Horthy Miklós kormányzó irt először Lipcsey-Steiner lengyel őrnagy Moscicki-életrajzához.** Varsóból jelentik: Moscicki köztársasági elnök kihallgatáson fogadta Lipcsey-Steiner Mihályt, a lengyel hadsereg őrnagyát, aki átnyujtotta neki magyar nyelven irt könyvét. A könyvhöz, amelynek cime: „Moscicki Ignác, a lengyel köztárssaág elnöke". Magyarország kormányzója irt először.

Mozi

VIGSZINHÁZ.

Veszélyes zóna

Izig-vérig keleti film. Fegyveres csempészekkel, banditákkal, ágyuzással, repülőtámadással és mindennel, ami Keleten a halálnak szállítja az embert. Igazi háborús film, olyan mesteri felvételekkel, hogy az ember háta borsózik bele. Látván látjuk, hogy mi minden pusztul el egy röpke negyed óra alatt abból, amit évezredek óta teremtett és épitett az ember.

Arról szól a film meséje, hogy egy fegyvercsempész útban Sanghái felé beteg lesz s másra bizza a szállitmány átadását, aki ezt a megbizatást jó pénzért vállalja. A pénz felvétele után azonban nemzetközi banditák veszik üldözőbe és egy mesterien beillesztett repülőtámadás alkalmával elrabolják a pénzt, halálra sebezik a szerencsétlent, akit azonban az utolsó percben, élete kockáztatásával egy asszony kiment a bajból. Ennek a megmentésnek ára van, mert aki az életet megmenti, kinai szokás szerint életet kap cserébe. Hogy teljes legyen az igazságszolgáltatás, a bünösök elveszik büntetésüket, a szerelmesek egymásra találnak.

Jó, izgalmas, érdekes, nagyszerű felvételekben bővelkedő film. Már okulás szempontjából is érdemes megnézni.

—=—

Hazatérés

A Hungária mozgó bemutatója.

A német filmgyártás, amely az utóbbi időben bizonyos visszaesést mutatott, ebben a filmben ismét csúcspontján jelentkezik. Mélyen emberi témájával, drámai erejü meseszövésével, a szereplők tökéletes müvészi teljesitményével az utóbbi idők egyik legszebb filmjét jelenti a **Hazatérés,** mely Sudermann hires szindarabjának minden tekintetben méltó filmváltozata. A rendezés kitünő s az egész darabon végigvezeti azt a súlyos, komor hangulatot, mely körülveszi a darab problémáját. Főszerepben Zarah Leander eddigi legszebb alakitását nyujtja, de minden tekintetben méltó partnerei a többi szereplők is. A **Hazatérés** a komoly müvészi filmproduktumok egyik legkiválóbbja és az intelligens közönség körében bizonyára nagy sikere lesz. A kisérő híradó friss, aktuális.

A PALÁNKAI VADLUDAK

REGÉNY

IRTA: SZEKULA JENŐ

— 43. közlemény —

Még Sinkovics gyógyszerész is megmondta neki, aki mindenben beavatottnak látszott lenni. (Hiába, gyógyszertárakba sok pletykát hordanak.)

— Az egész megye tudja, hogy az öreg Gyókó neked szánta a kislányát.

És most, ime újra megzavarják

— Ugy lehet, hogy hamarosan állásba csöppen a gyerek. Bedugják valahova az atyafiak — dörmögte Gyókó.

— Hova?

— Nekem mindegy... — dohogott a nábob. Nem törődöm, hogyan helyezkedik el. Csak fináncne legyen... azt nem szeretem.

— Mért haragszik kegyelmed a fináncokra? — érdeklödött az albinó.

A nagyúr ábrázata elsötétedett. Öklével az asztalt kezdte döngetni. Ugy, hogy még a szép tanyásné is megijedt. Azt hitte, hogy ezek összevesztek ketten italozás közben.

— Engem kegyetlenül megnyúztak, üvöltött föl Gyókó. Ötezer koronát fizettem egy verdung dohányért!

— Egy verdung dohányért öt ezres bankót? — hüledezett az albinó.

— Ugy van!

— Szörnyü.

— Nehéz sora van a magyarnak! — méltatlankodott a parasztmilliomos —, hogy már el sem szívhatja pipájából, amit maga ültetett és kapált. Hej... nem úgy van már, mint régen volt!

Az albinó megértő mosollyal hallgatott.

És Szilánovics hosszú és bonyolódott történetet kezdett elbeszélni arról, hogy miként gyült meg a baja a zombori pénzügyigazgatósággal és mint sózták rája az iszonyú birságot. Nehéz volt azt megérteni. Volt valami engedélye a minisztertől, hogy harminc öl földet, a maga úri használatára bevethessen dohánnyal, meghatározva a palánták számát és egymásközti távolságát is. De valamelyik gazdatisztje félremagyarázta az engedélyt és harminc öl helyett háromszáz ölet ültetett be. Törökországból hozatták a nemes palántákat, — gyönyörü volt sarjuló zöld korában, s hogy megérett, ízre is kitünő. De a nábob alig szívott el abból egy verdung dohánynál többet, amit széjjelmorzsolgatott önnön kezével a száradó aranybarna levelekből. Valami ármányos fináncbiztos csónakba ült és fölfedezte a pusztapalánkai tószigeten zöldlő dohányföldeket. Hosszadalmas eljárás kerekedett abból. Az ültetvényt földúlták, a dohánypalántákat megsemmisitették és a nábobot ötezer korona birság megfizetésére kötelezték.

— Hát érti most már édes öcsém, hogy én mért haragszom rájuk? — horkant föl a nábob.

— Értem... — makogta ez révülten, mert gondolatai másfelé kalandoztak.

— Azóta még a megyeházat is elkerülöm, ha tehetem, — dühöngött a nábob... — mert ott van a pénzügyigazgatók fészke.

Az albinó a levelet forgatta a kezében, száraz, meggyötört ábrázattal.

A rossz világitásban csak nehezen böngészte ki az iromba ákombák betüket. Hiába no... aki ezeket papirra vetette, annak nem az irás volt a mestersége, hanem a kardforgatás.

— Ugy látszik, hogy most már hamarosan kinevezik a főhadnagy urat — mondotta elnehezedett fővel.

— Hát igen... nagyon befolyásos atyafisága van a gyereknek, s azok fütt, fát megmozgatnak. Már célozgat is arra, hogy két-három hét mulva nálunk terem.

— Elza kisasszony boldog lesz...

— Elég baj ez nekünk... — nyögött föl a nábob hangos sóhajtással, aki bévülről még mindig ellene volt a násznak.

De ha már szavát adta, nem táncolhat vissza.

Az albinó is nagyon ideges volt. Hosszú karjával kalimpáló mozdulatot tett és fellökte a poharat, amelyben szlankaméni bor nemes leve gyöngyözött.

— Keresztelő lesz... — nevetett a nábob.

Bélteky révülten, lemondó arccal mosolygott. Beesett ábrázata ismét olyan volt, mint vidámságra torzult halálkoponya.

Ez a rosszérzés nem múlott el és még odahaza is gyötörte, mig hosszú gólyaléptekkel méregette a szobát a pusztapalánkai kastély kisérteties magányában.

— Minek is jöttem ide... — dohogta szédülő fővel.

A szoba úgy volt változatlanul, mint első napon, amikor beköltöztették ide. Fekete gyászlepellel letakarva a zongora, azonmód, mint mikor a sirjába tért halott lány ujjai futottak végig a sárguló billentyükön. Üveg alatt száraz vadvirág. A vendégágggyá alakitott lány-nyoszolya dagadó vánkosai még mindig nem tudtak fölengedni a nyirkos hidegtől.

Kinyitotta az ablakot. A felhökön áttüremlő fáradt holdsugár visszatükrözött Elza kisasszony ablakán. Mintha szivárványos csillámpalából volna az üveg is. Az albinónak földobbant a szive. — A szép és boldog nagylány odabenn alussza tüdérálmát, ő meg szemét meregeti vad láztól halálra gyötrődötten, mint a kiéhezett és beteg farkas, meleg párnától mámoros ablak alatt.

— Az volt a hivatásom... hogy meggyógyitsam a pácienst... és ime, én magam estem szerelembe! — kiáltott föl, míg keserüen fölnevetett.

Izgatottan térült-fordult a vendégszibában, amelyet most tulságosan szüknek talált, mint a vadállat az ő ketrecét. Az egyik falon hatalmas kampósszöget fedezett föl. Megvizsgálta, hogy elég tartós-e, jól beleverték-e a falba.

— Mi történnék, ha ide fölakasztanám magam? — elmélkedett ijedten, míg viaszkábrázata még jobban kifehéredett. Elnevette magát. Arra még mindig ráér, hogy zsineget keressen és eldobja ifjú és reménységekre hivatott életét. Elhessegette magától az ijesztő gondolatokat. De meghökkentette... míg elmerülve a lélekboncolgatásban, ráeszmélt arra, hogy már öngyilkos tervekkel foglalkozik. Ez úgy ragadt hozzá, mint valami gyilkos baktérium, e falak között, ahol minden szerelmről és halálról regélt!

Csak egy mosolyt

Két atyafi a kocsmában vetekedik egymással a nagyotmondásban.

— Az én nagyapám talieskázta össze a Gellérthegyet, — állitja az egyik, mire a másik rálicitál:

— Az is valami! Az én öregapám ütötte agyon a hóttengert.

SPORT

Sporthiradó

A vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések közül Szolnokon a Szolnoki Máv—Bocskai mérkőzést Egner vezeti. A DVSC—Salgótarjáni BTC NBB mérkőzés játékvezetője Debrecenben Topscher (Bpest) lesz. A többi bajnoki mérkőzések játékvezetője: Ferencváros—Szürketaxi Szigeti, Elektromos—Phöbus Vass Antal, Kispest—Nemzeti Ujvári, Ujpest—Budafok Viczenik (Viczenik a tavalyi Bocskai—Ferencváros mérkőzés után sokáig pihent büntetésből, most újra működhet már), Zugló—Salgótarjáni SE Ivanesics, Szeged—Hungária Iltetzka.

A keddi — Bocskai—Zugló mérkőzés kijelölt játékvezetője Tihaméry, de ez a mérkőzés november 13-án lesz csak megtartható.

Keleten nagy nehézségekbe ütközik az amatőrbajnoki mérkőzések megtartása. Mátészalka, kisvárda határszéli város, a pályák foglaltak, négy vasutasegyesület, DVSC, NYVSC, MVTE, P. MÁV nem hagyhatja el a városát és szolgálatuk sem engedi meg a mérkőzést, több egyesületnek sok tagja teljesít más szolgálatot, igy ritkaság, ha egy mérkőzés megtartható. Vasárnap meg lesz Karcagon a K. MOVE—Báthori SE bajnoki mérkőzés és esetleg a P. MÁV—DEAC bajnoki, bár az utóbbi kétes.

Az ifjúsági bajnokságban eddig verhetlenül a DVSC vezetett, de most óvás folytán a Tégláskert került az élre. A Tégláskert megóvta a DVSC ellen 4:1 arányban elvesztett bajnoki mérkőzését, mert Gere Lajos négyszer játszott már a szenior csapatban, pedig csak háromszor lehetett volna. Kiderült, hogy a DVSC II—NyTVE mérkőzés játéka is — bár azt megsemmisitették — beleszámit az érvényes szereplések és játékok közzé és igy jó lett az óvás, a Tégláskert kapta a két pontot s most az veretlen s az vezet.

Zsengellér legutóbb öt gólt lött a Bocskainak s most a kontinens válogatottban — mi tagadás, valljuk be — nagyon leégett, a mezőny egyik legrosszabb, leggyengébb tagja volt, lassú, nehézkes és bizony-bizony kerékkötője volt minden támadásnak. S valaki megjegyezte — vajjon miért nem most lötte a gólokat? — A válasz igy hangzott: — most nem Kertes védett.

A DVSC mai edzését megzavarta az eső és igy a végleges felállitás is az SBTC ellen csak pénteken dől el. Novák és Gecsei helyett játszik új ember.

A KISOK kupamérkőzés kapcsán vasárnap délelőtt féltizenegy órakor a dohánygyár pályán a fémipariskola a hajdúböszörményi gimnázium csapatával játszik.

MOSOTT RONGYOT vesz lapunk nyomdája

Debreceni statusquo ante izraelita anyahitközség.
1850/1938 sz.

HIRDETÉS.

A debreceni statusquo-ante izraelita anyahitközség elnöksége értesíti a hitközség mélyen tisztelt tagjait, hogy a képviselötestület 1938 október hó 27. napján megtartott közgyülésén a hitközségi tagoknak adóosztályát a legutóbbi adókivetési adatok alapul vétele mellett az 1939 költségvetési évre lerögzitette. Az adókivető bizottság ennekfolytán az alapszabályok 43. szakaszának b) pontjában lefektetett rendelkezésekhez képest az adóosztályozási munkálatait a következő költségvetési évre vonatkozóan ezen rögzités keretein belül fogja elvégezni. Ujabb adóosztályba való sorozás kérdését az adókivető bizottság csak arra a hitközségi tagra vonatkozóan fogja tárgyalás alá venni, aki a rögzitésnek hatályonkivül helyezését és az új adókivetési eljárás folyamatbatételét kellő időben kérelmezi, vagy akire vonatkozóan a pénzügyi elöljáró kellő időben felfolyamodási jogot gyakorolt. A rögzités hatályonkivül helyezése iránti kérelem és illetve a pénzügyi elöljáró felfolyamodása 1938 október 28. napjától 1938 november hó 12. napjáig terjedő 15 napban állapittatott meg. A később benyujtandó kérelem, vagy felfolyamodás nem vétetik tárgyalás alá.

Az elnökség.

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.

A készárúpiacon a rozs árát 10 fillérrel leszállitották, takarmányárpa árát 10 fillérrel emelték, ugyszintén a zab árát is 10 fillérrel emelték.. — A többi terményárak változatlanok maradtak.

Búza tiszavidékf 77 kg 20.35—20.50, 78 kg 20.55—20.70, 79 kg 20.75—20.90 80 kilós 20.85—21.00. — Felsőtiszai 77 kg 20.30—20.45, 78 kg 20.50—20.65, 79 kg 20.70—20.85, 80 kg 20.80—20.95 rozs 15.10—15.20, takarmányárpa első rendü 18.40—18.60, középminőségü 18.00—18.20, sörárpa kiváló 21.00—21.75, prima 20.00—21.00, sörárpa 19.50—20.00, zab elsőrendü 19.10—19.30, középminőségü 19.00—19.10, tengeri 16.90—17.00, korpa 12.80—13., 8-as liszt 15.80—16.00 P.

SERTÉSVÁSÁR.

A tegnapi ferencvárosi sertésvásárra 2970 darab sertést hajtottak fel. Az állományból angol hússertés 827 darab volt. A vásár irányzata vontatott. Árak I. szedett sertés 107—110 fillér, III. 96—102 fillér, angol sonkasertés I. 102—104, II. 94—98 fillér, exportzsir márkázott 150—155 fillér kilónként.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

Búza mázsája 19.20—19.50 pengő, rozs 13.70—14.00 P, árpa 18.20—18.50 P, tengeri ó szemes 19.00 P, új szemes 12.00—12.30, csöves 8.60—9.00 P, lucerna 9.00—10.50 P, széna 6.80—8.00 bükköny 7.00 P, lencse 8.20 P, szalma 3.50—3.80 P, cukorrépa 2.70 P, takarmányrépa 1.70—2.20 P, tök 2.40—2.70 pengő mázsánként.

62/1938. sz. *Pályázati hirdetmény.* Debrecen sz. kir. város községi iskolaszéke, mint óvoda felügyelő bizottság pályázatot hirdet Debrecen sz. kir. városnál elhalálozás következtében megüresedett egy állandó menházvezetőnői állásra. A menházvezetőnői állást Debrecen sz. kir. város iskolaszéke, mint óvoda felügyelő bizottság választás útján tölti be. Pályázhatnak mindazok a magyar állampolgárnők, akik az 1891. évi XV.

tc. 12. §-ában, illetve az annak végrehajtása tárgyában — a m. kir. Vallás és Közoktatásügyi Miniszter úr 44.000/1892. sz. rendeletével — kiadott II. sz. Utasítás 17. §. a. pontjában meghatározott képesítéssel, vagy óvónői oklevéllel rendelkeznek. Az állás betöltésénél egyenlő feltételek fennforgása esetén, a fentebb írt képesítés mellett az egészségügyi, vagy szociális vonatkozású külön képesítéssel is rendelkező pályázók, valamint az 1938. évi IV. tc. 3. §-a szerint jogosult egyének pályázatai előnyben részesítletnek. A megválasztandó menházvezetőnőt a 112.990/937. IV. B. M. sz. belügyminiszteri leirattal jóváhagyott 190/1936. bkgy. sz. törvényhatósági bizottsági közgyülési határozat alapján, az állami kezelők részére járó kezdő javadalmazás illeti meg. Ez a javadalmazás a fizetésből és a lakáspénz ellenében kijelölt természetbeni lakásból áll. Az összes törvényszerű illetményeket Debrecen sz. kir. város fizeti. Pályázók pályázati kérvényükhöz csatolni kötelesek magyar állampolgárságuk igazolására állampolgársági bizonyítványt, vagy illetőségi bizonyítványt, születési anyakönyvi kivonatot, férjezettek házassági anyakönyvi kivonatot is, továbbá az állás elnyeréséhez megkívánt képesítést igazoló okmányokat, közszolgálatra alkalmas szellemi és testi épségüket igazoló új keletű hatósági orvosi bizonyítványukat, feddhetetlen erkölcsi magaviseletüket tanusító újkeletű erkölcsi bizonyítványukat és végül eddigi működésüket igazoló bizonyítványukat, valamint az 1938. évi IV. tc. 3. §-a szerint jogosultak az ezt igazoló okmányaikat. Pályázati kérvények a pályázati hirdetménynek a Budapesti Közlönyben történő megjelenésétől számított 21. nap déli 12 óráig dr Balogh Sándor kultúrtanácsoshoz a közs. iskolaszék, mint óvodafelügyelő bizottság elnökéhez nyujtandó be — Debrecen, Városháza, I. 30. sz. szoba. Elkésetten érkező, hiányosan, valamint nem eredeti okmányokkal, vagy nem közhitelességű másolatokkal felszerelt pályázati kérvények figyelembe nem vételnek. Közhitelességű másolatoknak csak a kir. közjegyző, vagy kir. bíróság által hitelesített okmányok fogadtatnak el. A megválasztandó menedékházvezetőnő jogviszonyát az érvényben lévő — vonatkozó — törvényes rendelkezések szabályozzák. *Dr Balogh Sándor* sk., kultúrtanácsnok, a közs. iskolaszék elnöke.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér. A vastag betüből álló, valamint levelezés és házasság rovatban elhelyezett apróhirdetések díja kétszeres. Kezdő szavak csak vastag betüvel szedhetők, az apróhirdetések díja mindenkor előre fizetendő. A közlés díja vidékről kis értékű postabélyegekben is beküldhető. Kiadóhivatalban hagyott címek 27-89 telefonszám alatt megtudhatók. Jeligés hirdetésre ajánlatokat a kiadóhivatal díjmentesen továbbít.

Hosszu meleg alsónadrág
1·98
a Fischer boltban
Teleki u. 73.

Nyomozó iroda

Ismét
idehaza van Gálócsy, Vigkedvü 23. Telefon: 28-72. Legyen bizalommal. 97 11. 12.

Levelezés

„38 éves"
jeligére kérem a megismerkedést közölni. 955

Középkorú
gazdatiszt megismerkedne magános, független, nem idős, csinos nővel. Teljes cimü leveleket kérek: Debrecen, csapóuccai 28. sz., trafikba. 952

Alkalmazást nyer férfi

Kondást,
nőtlent, bentkosztost, vidéki gazdaságba keresek. Cim a kiadóban. **1648 vv.**

Kifutófiút,
azonnalra felveszek, Szent Anna ucca 66. sz. fűszerüzlet. 1472

Debreceni iparvállalat azonnali belépésre keres 19—20 éves keresztény, érettségizett gyakornokot. Ajánlatokat „Jövő" jeligére a kiadóba. 917

Garázsba,
lehetőlg egéphez értő fiatal segédmunkás felvétetik, Pannonia, Piac ucca 42. 958

Szépen
poliurozó asztalossegéd, vagy nő, felvétetik. Cim a kiadóban. 961

Alkalmazást nyer nő

Képzett
segédlányt felvesz Benedek, Batthyány ucca 1. szám. 951

Kiszolgálóleányt,
gyakorlottat, ügyeset, azonnalra keresek, Monoky csemegeüzlet Piac ucca 30. 974

Nagyobb
leányt felveszek kifutónak, Berkovits, **Piac 14.** 963

Kiszolgálóleányt
fűszerüzletbe keresek. Gázgyár ucca 4. 957

Alkalmazást keres nő

Idősebb
szakácsné helyben vagy vidékre, azonnal elmenne. Debrecen, Magoss György tér 25. 960

Háztartásit alkalmazott

November elsejétől
bejárónő felvétetik, — Kossuth ucca 26. (Bejárattal szemben második ajtó.) 961

Ajánlat

Veszek
használt bútort, padlás és pincelomot. Hivásra jövök. Andráskó Csapó ucca 16., telefon: 32-11 1996 +

Mindentéle
építési anyag, valamint deszka, léc, faragott fa és bauxit cement kapható a Debreceni Mükögyár R. T. Fürdő ucca **2. számú telepén 109+**

Bundát
készit a legszebb kivitelben, alakit, Katona Vilmos szücs, Simonffy ucca 2. 1283 11. 30

Varrógép, kerékpár
vétel, csere, eladás, kölcsönzés. Géprészek minden géphez. Javítások jótállással, Eisenberger, Csapó ucca 101 1606 11. 4.

Poloskairtást
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi Kiss, Kigyó u. 5. szám. 1849 11. 12.

Cianoztasson
bizalommal a „Csala" cianozó vállalattal, Rákóczi ucca 9., telefon: 14-27. szám. 1604 11. 20

„Le-La"
zománcos tűzhelyek és olcsóbb lakatos tűzhelyek raktára, Levenesik, Csapó ucca 87. sz. Zománc tűzhelyek szakszerű javitása. 445 12. 31.

Zománcozott tűzhelyek,
nagy választékban olcsón kaphatók. Ócska tűzhelyét becserélem. Hatvan ucca 70. telefon 12-48. 531. 11. 5.

Női
fekete téli kabát, 22.— pengőtől, férfi télikabát 25 pengőtől kapható Vágó Sándorná, Csapó ucca 10. 605 12. 31.

Síremlékek,
műkőből, vagy bényei andezit terméskőből, tökéletes kivitelben, választék szerint, raktárról kaphatók. Debreceni Műkögyár, Fürdő ucca 2. 93+

Cianozási
vállalat Varga utca 10. Szücs Imre és Szücs Imréné. 1412 XI. 2

Oktatás

Angol
órákat kezdőknek és haladóknak ad, perfekt úrinő, Sinay Miklós u. 36. szám. 604 11. 1.

Elelmiszer ital

Fűszerüzletbe
állandó tejet keresek. Zámbó József, **Homok ucca 39. sz.** 967

Uzlet, műhely raktárhelyiség

Kiadó
központi fütés, melegvízszolgáltatással egy üzlethelyiség az Iparkamara székházában.

Autó, motor kerékpár

Elcserélném
alighasznált Modellré kerékpáromat segédmotoros kerékpárért, ráfizetéssel. Cim: Csapó u. 62., üzletbe. Értekezni: délelőtt 8—12 óráig. 970

Bútor

Dióhálók,
kombinált szekrények, rekamiék, ebédlők, iróasztalok, hármasszekrények, konyhabútorok olcsón. Bútormagazin, Széchenyi ucca 6. 478 11. 18.

Kiadó lakás egyszobás

Kiadó városi lakás.
A Bocskai téri II. sz. bérházban levő mansard 8. sz. egyszobás lakás, folyó évi november hó elsejétől kiadó. Értekezni lehet: városháza, I. em. 38. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. Polgármester. 959

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó azonnal
kétszobás hallos lakás, Csapó ucca 18. Értekezni: Wiener, Kossuth u. 27. szám. 973

Kiadó városi lakás.
A Szent Anna ucca 10—12. sz. városi bérházban levő II. em. 7. sz. lakás, folyó évi november hó elsejétől kezdve kiadó. Értekezni lehet: városháza, I. em. 38. sz. helyiségben, a hivatalos órák alatt. Polgármester. 959

Kiadó lakás háromszobás

Eladó
vagy kiadó új 3 szobás komfortos lakás, gázóvóhely. Baksai ucca 6 strandfürdőtől 2 percnyire. 1280 10. 31.

Most festett,
komfortos háromszobás lakás kiadó., — Batthyány ucca 14. 907

Lakást keres

Keresek
3—4 szobás, komfortos lakást, novemberre. — Előszobából legalább két szoba nyilvon. — „Sürgős" jeligére a kiadóba. 956

Butorozott szoba

Bútorozott
szoba kiadó Erős Lajos ucca 8. B. 902

Különbejáratú
elegánsan bútorozott parkettes szoba, elő- és fürdőszobával azonnal kiadó. „Hella" Csapó ucca 22. 936

Bútorozott
földszinti szoba, fürdőszoba használattal kiadó. József kir. herceg ucca 6. 971

Vegyes

Női cimeres gyürüm
(zöldköves, borostyán mintás) és **jeggyürüm,** (peremes, Miklós 1911. véséssel), beszolgáltatójának **20 pengőt fizet.** Komlóssy út 56. 962

Ingóság eladás

Erős nagykapu
olcsón eladó. Tanító u. 18 szám. 1217 vv.

Használt
de jó minőségű tégla olcsón eladó. Ferenc József út 32., mérnöki iroda. 480 10. 29.

Portálok,
vasredőnyök eladók. — Megtekinthetők Piac u. 9. sz. alatt. Értekezni Erdélyi Ferenc asztalosnál. Fürdő ucca 5. 911

Kályha,
salgótarjáni, két aknás, terem fütésére alkalmas, teljesen jókarban, olcsón eladó. Értekezni kiadóhivatal pénztáránál. 969 vv.

Eladó
épületbontásból kikerült anyagok, ajtók, ablakok. Thaly Kálmán u. 4. szám. 966

Gazdasági eszközök

Lószerszámot,
kocsilovakhoz, jókarban levőt megvételre keresek. Ajánlatot „lószerszám" jeligére a kiadóhivatalba, ár megjelöléssel. 972 vv.

Eladó házhely

Házhelyek
a Hid ucca 14. szám alatt, továbbá 7 szobás ház a közismert Bagolyvár vendéglővel eladók. v. v.

Eladó ház

Nagyszerű tőkebefektetés!
Tisztán 6 százalékos kamatot hoz, a Nap u. Attila tér, Baross ucca sarkán levő üzletesház. A saroképületben csinosan berendezett kisvendéglő, minden kényelemmel és lakással. Alápincézett épület. — A Nap ucca 22. számú ház, négyszobás úri lakással, parkett, fürdőszoba, viz, villany, gázvezetékkel, virágos udvar, fákkal, szőlőlugassal. Készpénzára 23,000 pengő. 23 A+

Eladó állatok

Házőrző,
kitünő fehér fiatal kutya, olcsón eladó. — Andrássy út 71. 968

Szerkesztésért felelős:
PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyomja a
TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadásért felelős:
ifj. SZIGETHY GYULA
igazgató.